

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
NILO JÄÄSKINEN
25 päivänä kesäkuuta 2015¹

Yhdistetyt asiat C-10/14, C-14/14 ja C-17/14

**J.B.G.T. Miljoen (C-10/14),
X (C-14/14), ja
Société Générale S.A. (C-17/14)
vastaan
Staatssecretaris van Financiën**

(Ennakkoratkaisupyynnöt – Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat))

Välitön verotus — SEUT 63 artikla — Pääomien vapaa liikkuvuus — Jäsenvaltion lainsäädännöstä aiheutunut rajoitus — Tuloveron kantaminen lähteellä maassa asuvan yhtiön toteuttamasta osingonjaosta saaduista tuloista — Maassa asuvien verovelvollisten ja ulkomailla asuvien verovelvollisten erilainen kohtelu — Vertailuperusteet — Tuloveron tai yhteisöveron, josta ainoastaan maassa asuvat voivat järjestelmällisesti vähentää osinkoveron, huomioon ottaminen vertailussa — Näiden kahden veronmaksajaluokan todellisen verorasituksen arvioinnissa huomioon otettavat seikat — Mahdollisuus poistaa rajoituksen vaikutus toisen jäsenvaltion kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyllä sopimuksella

I Johdanto

1. Hoge Raad der Nederlandenin (Alankomaat)² esittämät kolme ennakkoratkaisupyyntöä koskevat SEUT 63 artiklan tulkintaa, ja niissä on kyse tässä artiklassa vahvistetusta, jäsenvaltioiden välistä pääomien vapaata liikkuvuutta koskevasta periaatteesta ja sen suhteesta jäsenvaltion antamien välitöntä verotusta koskevien säännösten sisältöön. Unionin tuomioistuin on jo antanut huomattavan paljon oikeuskäytäntöä pääomien vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuvista veroluonteisista rajoituksista, mutta käsiteltävissä asioissa on poikkeuksellisesti kyse lainsäädännöstä, jonka nojalla osinkoja verotetaan lähdevaltiossa sekä silloin, kun niitä maksetaan maassa asuville osakkeenomistajille, että silloin, kun niitä maksetaan toisessa jäsenvaltiossa asuville osakkeenomistajille.

2. Käsiteltävät valitukset on tehty asioissa, joissa ovat vastapuolina Alankomaiden veroviranomainen sekä kolme toisessa jäsenvaltiossa asuvaa verovelvollista, joista kaksi ensimmäistä ovat Belgiassa asuvia luonnollisia henkilöitä, jotka ovat Alankomaiden kansalaisia, ja kolmas Ranskan oikeuden mukaisesti perustettu yhtiö, jonka kotipaikka on Ranskassa.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Alankomaiden ylin tuomioistuin, jäljempänä Hoge Raad.

3. Asianosaiset moittivat Alankomaiden veroviranomaista siitä, että se on kieltäytynyt palauttamasta niille lähdeveroa, joka on pidätetty alankomaalaisten yhtiöiden niille jakamista portfolio-osingoista. Ne väittävät, että Alankomaiden oikeuden nojalla Alankomaissa asuvilla verovelvollisilla on kaikissa tilanteissa mahdollisuus vähentää mainittu vero joko niiden maksettavaksi tulevasta tuloverosta tai yhtiöverosta, kun taas ulkomailla asuvilla ei ole tällaista mahdollisuutta. Niiden mukaan tämä kansallinen lainsäädäntö johtaa erilaiseen verokohteluun, joka rajoittaa pääomien vapaata liikkuvuutta.
4. Alankomaiden viranomaiset väittävät puolestaan, että osinkotuloja verotetaan Alankomaissa samalla tavoin riippumatta siitä, mikä on osinkoja saavan luonnollisen henkilön tai yhtiön asuinpaikka, ja että ainoastaan Alankomaissa asuville muilla perusteilla tarjottuja etuja ei ole tarpeen ottaa huomioon. Viranomaiset lisäävät, että jos kuitenkin katsotaan, että kyseessä voi olla rajoitus, siitä aiheutuvat kielteiset vaikutukset voidaan neutralisoida soveltamalla sen jäsenvaltion, jossa epäsuotuisasti kohdeltu asianosainen asuu, kanssa tehtyä verosopimusta, jonka nojalla vero voidaan vähentää joko Belgiassa tai Ranskassa maksettavasta verosta.
5. Voidakseen selvittää, muodostaako kyseinen lainsäädäntö SEUT 63 artiklassa tarkoitetun kielletyn rajoituksen, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien pyytää unionin tuomioistuinta tarkentamaan ensinnäkin, mitkä seikat ovat merkityksellisiä verrattaessa ulkomailla asuvien verotuksellista tilannetta maassa asuvien verotukselliseen tilanteeseen pääasioissa kyseessä olevan kaltaisten kansallisten säännösten näkökulmasta, edellyttäen, että nämä tilanteet ovat toisiinsa objektiivisesti rinnastettavissa. Se tiedustele erityisesti, onko huomioon otettava ainoastaan maassa asuvilla oleva mahdollisuus vähentää osinkovero, jota pidetään toisen veron määrää pienentävänä ennakkomaksuna, järjestelmällisesti joko tuloverosta tai yhteisöverosta tai saada se palautuksena, mikäli sitä ei voida vähentää näistä.
6. Jos unionin tuomioistuin toteaa tämän mahdollisuuden olevan ratkaiseva seikka, sitä pyydetään toiseksi ratkaisemaan, miten on arvioitava sitä, onko ulkomailla asuvien luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden todellinen verorasitus suurempi kuin maassa asuvien todellinen verorasitus, ja onko tässä yhteydessä otettava huomioon sellaiset tiedot, kuten maassa asuvien verosta vapautetut varat tai niihin osakkeisiin liittyvät eri kulut, joiden perusteella osinkoja on maksettu.
7. Kolmanneksi unionin tuomioistuimelta tiedustellaan, missä olosuhteissa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta, jollainen on käsiteltävissä asioissa tehty Alankomaiden kuningaskunnan sekä yhtäältä Belgian kuningaskunnan ja toisaalta Ranskan tasavallan välillä, soveltamalla voitaisiin poistaa ulkomailla asuvien epäsuotuisasta erilaisesta kohtelusta aiheutuvat vaikutukset.
8. Täydentävyyden vuoksi on huomattava, että sen paremmin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuin Alankomaiden hallitukseen eivät kumpikaan esitä sellaista yleistä etua koskevaa pakottavaa syytä, jolla voitaisiin tarvittaessa perustella sellainen pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, jonka kielteisiä vaikutuksia ei pystyittäisi korjaamaan mainituilla kahdenvälisillä verosopimuksilla oikeuskäytännössä asetettujen edellytysten mukaisesti.³

3 — Ks. erityisesti määräys Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, 45 kohta) ja tuomio komissio v. Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, 74 kohta).

II Alankomaiden oikeus

A Sisäisen oikeuden merkitykselliset säännökset

1. Osinkoverolaki

9. Osinkoverosta vuonna 1965 annetun lain,⁴ sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioihin (jäljempänä osinkoverolaki), 1 §:n 1 momentissa säädetään, että osinkoveroksi kutsuttua välitöntä veroa kannetaan ”niiltä, joilla – välittömästi tai todistusten perusteella – on oikeus tuottoon, joka saadaan Alankomaihin sijoittautuneiden osakeyhtiöiden, rajavastuuyhtiöiden, kommandiittiyhtiöiden ja muiden yhtiöiden, joiden pääoma on kokonaan tai osittain jaettu osuuksiin, osuuksista –”.

10. Osinkoverolain 3 §:n 1 momentin a kohdassa osinkoveron perusteen määritellään muodostuvan ”kaikesta suorasta tai välillisestä voitonjaosta sen nimityksestä tai muodosta riippumatta –”. Osinkoverolain 5 §:n nojalla osinkoverokanta on 15 prosenttia mainitusta osaketuotosta.

2. Tuloverolaki

11. Vuoden 2001 tuloverolaissa,⁵ sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasioihin asioissa C-10/14 ja C-14/14 (jäljempänä tuloverolaki), säädetään luonnollisten henkilöiden tuloista kannettavan veron järjestelmästä.

12. Tuloverolain 2.13 §:ssä säästöistä ja sijoituksista saatavasta tulosta kannettavan veron verokannaksi vahvistetaan 30 prosenttia verotettavista tuloista veroluokassa 3.

13. Tuloverolain 5.1 §:ssä säädetään, että ”säästöistä ja sijoituksista saatavaa tuloa” on ”säästöistä ja sijoituksista saatu etu, josta on vähennetty henkilökohtaiset vähennykset”.

14. Tuloverolain 5.2 §:ssä ”säästöistä ja sijoituksista saaduksi eduksi” vahvistetaan laskennallisesti 4 prosenttia ”kalenterivuoden alun (alkamispäivä) tuottoerustan” ja ”kalenterivuoden lopun (päättymispäivä) tuottoerustan” keskiarvosta, ”edellyttäen, että tämä keskiarvo on verovapaiden varojen arvoa suurempi”.

15. Tuloverolain 5.3 §:n 1 momentissa tuottoerustan määritellään tarkoittavan ”varojen arvoa, josta on vähennetty velkojen arvo”. Pykälän 2 momentin mukaan varoihin sisältyvät kiinteää ja irtainta omaisuutta koskevat oikeudet ja muuta omaisuutta, kuten rahavaroja, koskevat oikeudet. Pykälän 3 momentissa säädetään, että velat ovat veloitteita, joilla on taloudellinen arvo, joka on huomioitu kyseisessä momentissa mainituin edellytyksin.

16. Tuloverolain 5.5 §:n 1 momentin mukaan ”verovapaiden varojen määrä on 20 014 euroa”. Pykälän 2–4 momentissa tätä sääntöä mukautetaan erityistapaukseen, jossa verovelvollisella on ”kumppani”.

17. Tuloverolain 9.2 §:n 1 momentin b kohdassa säädetään, että osinkoveroa kannetaan ennakoivasti eli kyseessä on ennakkomaksu, joka voidaan hyvittää vähentämällä se Alankomaissa maksettavasta tuloverosta.

4 – Wet op de dividendbelasting 1965 (tai lyhyesti Wet DB 1965).

5 – Wet inkomstenbelasting 2001 (tai lyhyesti Wet IB 2001).

3. Yhteisöverolaki

18. Yhteisöverolain,⁶ sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan asiassa C-17/14 (jäljempänä yhteisöverolaki), 3 §:n a kohdassa säädetään, että oikeushenkilöt, jotka eivät ole sijoittautuneet Alankomaihin mutta jotka saavat tuloja Alankomaista, ovat ulkomaisia verovelvollisia.

19. Ennen yhteisöverolain muuttamista 23.12.2009 annetulla lailla⁷ sen 25 §:n 1 momentissa säädettiin, että veroennakoihin luetaan niiden osinkojen verotus, jotka ovat Alankomaissa kyseisenä verovuonna veronalaista voittoa tai saatua tuloa. Yhteisöverolain 25 a §:ssä säädetään, että jos veron laskemisessa tulokseksi saadaan miinusmerkkinen summa, verotuspäätöstä ei tehdä tai veroaste on nolla ja tällöin veroennakkoja ei hyvitetä.

4. Yleisistä verosäännöksistä annettu laki

20. Yleisistä verosäännöksistä annetun lain⁸ 15 §:ssä säädetään, että ”verolaissa mainitut veroennakot hyvitetään verotuspäätöksellä tai tarvittaessa tarkastajan päätöksellä, johon voidaan hakea muutosta”. Jos verovelvollisen maksettavaksi kuuluvan tuloveron tai yhteisöveron määrä ei ole riittävän suuri, jotta siitä voitaisiin vähentää häneltä kannettu osinkovero, osinkovero palautetaan hänelle.

B Merkitykselliset kansainväliset määräykset

21. Kaksi Alankomaiden kuningaskunnan tekemää kahdenvälistä verosopimusta, joita sovelletaan asioissa C-14/14 ja C-17/14, on laadittu taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n malliverosopimuksen⁹ mukaisesti.

1. Belgian ja Alankomaiden sopimus kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi

22. Asia C-14/14 liittyy Luxemburgissa 5.6.2001 allekirjoitettuun, Belgian kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan väliseen sopimukseen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veronkierron estämiseksi tulo- ja varallisuusverojen alalla (jäljempänä Belgian ja Alankomaiden verosopimus).

23. Sen 10 artiklassa säädetään järjestelmästä, jonka mukaisesti osinkoverotus jaetaan näiden kahden sopimusvaltion kesken. Artiklan 1 kappaleessa vahvistetaan periaate, jonka mukaan ”osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa”. Artiklan 2 kappaleessa lisätään, että ”[jollei 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu,¹⁰] osingoista voidaan kuitenkin verottaa sopimusvaltiossa, jossa osingot maksava yhtiö asuu, tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, mutta jos osinkojen todellinen saaja asuu toisessa sopimusvaltiossa, vero ei saa olla suurempi kuin – – b) 15 prosenttia osinkojen bruttomäärästä – –”.

6 — Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (tai lyhyesti Wet Vpb 1969).

7 — Wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale vereenvoudigingswet 2010).

8 — Algemene wet inzake rijksbelastingen tai AWR.

9 — Tulo- ja varallisuusveroja koskeva OECD:n vuoden 2010 malliverosopimus, jonka eri versiot ovat saatavilla seuraavassa internetosoitteessa: <http://www.oecd.org/fr/ctp/conventions/modeleocdedifferentesversions.htm>. Ks. erityisesti huomautukset kaksinkertaisen verotuksen poistamismenetelmiä koskevista malliverosopimuksen 23 A ja 23 B artiklasta.

10 — Mainitun 3 kappaleen mukaan ”2 kappaleen määräykset eivät vaikuta yhtiön verottamiseen siitä voitosta, josta osingot maksetaan”.

24. Verosopimuksen 23 artiklassa määritellään menetelmät kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi. Artiklan 1 kappaleen b kohdassa määrätään Belgian osalta, että ”jollei ulkomailla maksettujen verojen hyvittämisestä Belgiassa maksettavasta verosta annetussa Belgian lainsäädännössä toisin säädetä, mikäli Belgiassa asuva saa tuloja, jotka muodostavat osan tämän Belgiassa veronalaisesta kokonaistulosta ja jotka muodostuvat osingoista, joita ei ole vapautettu Belgiassa verosta jäljempänä olevan c kohdan nojalla, – – näistä tuloista Alankomaissa kannettu vero vähennetään niistä Belgiassa kannettavasta verosta”.

2. Ranskan ja Alankomaiden sopimus kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi

25. Asia C-17/14 liittyy Pariisissa 16.3.1973 allekirjoitettuun, Ranskan tasavallan hallituksen ja Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen väliseen sopimukseen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veronkierron estämiseksi tulo- ja varallisuusverojen alalla (jäljempänä Ranskan ja Alankomaiden verosopimus).

26. Sen 10 artiklan 1 kappaleessa vahvistetaan periaate, jonka mukaan ”osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa”. Artiklan 2 kappaleessa vahvistetaan seuraava poikkeus: ”osingoista voidaan kuitenkin verottaa sopimusvaltiossa, jossa osingot maksava yhtiö asuu, tämän valtion lainsäädännön mukaisesti, mutta vero ei saa olla suurempi kuin – – b) 15 prosenttia osinkojen bruttomäärästä – –”.

27. Tässä tapauksessa menetelmä kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi on veronhyvityksen myöntäminen osingonsaajan asuinvaltiossa, sellaisena kuin siitä määrätään verosopimuksen 24 artiklassa. Mainitun artiklan B kohdan b alakohdassa määrätään, että ”niiden [muun muassa 10 artiklassa] tarkoitettujen tulojen osalta, joista on verotettu Alankomaissa [tämän artiklan] määräysten mukaisesti, Ranska myöntää Ranskassa asuville henkilöille, jotka saavat Alankomaista tällaisia tuloja, Alankomaissa kannettua veroa vastaavan veronhyvityksen”. Kyseisessä alakohdassa täsmennetään, että ”tämä veronhyvitys, jonka määrä ei saa ylittää Ranskassa kyseisistä tuloista kannetun veron määrää, myönnetään 2 artiklan 3 kappaleen b kohdassa^[11] tarkoitetuista veroista, joita määrättäessä kyseiset tulot on otettu huomioon”.

III Pääasiat, ennakkoratkaisukysymykset ja menettely unionin tuomioistuimessa

28. Kyseisille kolmelle pääasialle on yhteistä se, että kukin valittaja on saanut portfolio-osinkoja alankomaalaisilta yhtiöiltä mutta asuu muussa jäsenvaltiossa kuin Alankomaiden kuningaskunnassa. Maksetuista osingoista on pidätetty Alankomaiden osinkoverolain mukaisesti 15 prosentin lähdevero. Mainittu lähdevero oli mahdollista hyvittää sen valtion verotuksessa, jossa kyseiset henkilöt asuivat, kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sovellettavien sopimusten nojalla.

29. Tarkemmin sanottuna *asiaa C-10/14* koskevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että J.B.G.T. Miljoen on Belgiassa asuva Alankomaiden kansalainen, joka omisti osakkeita kolmesta Alankomaiden pörssiin listatusta rahastosta, jotka maksoivat hänelle osinkoja, ja näistä osingoista kannettiin Alankomaissa yhteensä 729 euron osinkovero vuonna 2007.

11 — Tämän määräyksen mukaan ”verot, joihin tätä sopimusta sovelletaan, ovat – – Ranskassa: tulovero, yhteisövero, – –, mukaan luettuna kaikki lähteellä pidettävät verot ja edellä tarkoitettujen verojen ennakoerät ja ennakot”.

30. Miljoen ilmoitti veroilmoituksessaan Alankomaista vuonna 2007 saamikseen kokonaistuloiksi nolla euroa, eikä hän ilmoittanut veroennakkona vähennettävää osinkoveroa, koska hänen mielestään sitä ei voitu kantaa Alankomaissa. Alankomaiden veroviranomainen teki tuloista verotuspäätöksen hänen ilmoituksensa mukaisesti. Miljoen teki 22.1.2010 tästä verotuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen, jossa hän vaati tuloksetta häneltä kannetun osinkoveron palautusta 438 euron verran.¹²

31. Miljoen saattoi asian Rechtbank te Bredan käsiteltäväksi tarkoituksenaan selvittää, muodostiko Alankomaissa asuvien osakkeenomistajien ja muualla asuvien osakkeenomistajien erilainen verokohtelu SEUT 63 artiklassa kielletyn pääomien vapaan liikkuvuuden esteen, kuten Miljoen itse väitti. Rechtbank hylkäsi kanteen 27.3.2012 antamallaan tuomiolla sillä perusteella, että moitittu osinkovero ei ollut unionin oikeuden vastainen.¹³ Miljoen valitti tästä tuomiosta Hoge Raadiin.

32. *Asiassa C-14/14 X* on Belgiassa asuva Alankomaiden kansalainen, joka omisti Alankomaihin sijoittautuneen yhtiön osuustodistuksia. Hänelle maksettiin vuonna 2007 osinkoja kuuteen otteeseen, ja niistä pidätettiin Alankomaissa osinkoveroa yhteensä 16 105,80 euroa. X:ltä kannettiin samalta vuodelta Belgiassa luonnollisten henkilöiden tuloveroa, joka oli suuruudeltaan 25 prosenttia saatujen osinkojen nettoarvosta¹⁴ eli noin 22 816 euroa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien täsmentää, että Belgian oikeuden mukaan Alankomaissa maksettua osinkoveroa ei ole mahdollista vähentää Belgiassa maksettavan veron määrästä.

33. Alankomaiden veroviranomainen hylkäsi X:n oikaisuvaatimuksen, jonka mukaan osingoista kannettu lähdevero oli unionin oikeuden vastainen siksi, että ainoastaan Alankomaissa asuvat verovelvolliset voivat saada hyvityksen heiltä Alankomaissa pidätetystä osinkoverosta tai saada sen palautuksena, kun sitä ei sen sijaan voida hyvittää Belgiassa. Rechtbank te Breda totesi mainitusta hallinnollisesta päätöksestä nostetut kanteet osittain perustelluiksi. Valitusvaiheessa Gerechthof te 's-Hertogenbosch pysytti Rechtbankin tuomion osittain 29.8.2012 antamallaan tuomiolla,¹⁵ josta X ja Alankomaiden veroviranomainen ovat tehneet kassaatiovalituksen Hoge Raadiin.

34. *Asiassa C-17/14 Société Générale* on Ranskan oikeuden mukaan perustettu ja Ranskaan sijoittautunut yhtiö, joka omisti pörssinoteeratuissa alankomaalaisissa yhtiöissä osakepaketteja, joista se sai vuosina 2000–2008 osinkoja yhteensä useita satoja tuhansia euroja. Näistä tuloista pidätettiin joka vuosi Alankomaissa 15 prosentin osinkovero.¹⁶ Société Générale saattoi vuosina 2000–2007 vähentää kaikki Alankomaissa maksamansa osinkoverot Ranskassa maksamastaan yhteisöverosta, mutta vähentäminen ei ollut mahdollista vuonna 2008 yhtiön Ranskassa tekemien tappioiden vuoksi.

35. Alankomaiden veroviranomainen kieltäytyi hyväksymästä Société Générale useita vaatimuksia, joilla pyrittiin saamaan hyvitys tai palautus siltä pidätetyistä osinkoveroista¹⁷ ja jotka perustuvat siihen, että Alankomaissa asuvilla yrityksillä on oikeus vähentää Alankomaissa maksettu osinkovero siellä maksettavasta yhteisöverosta, kun taas ulkomailla asuvilla osakkeenomistajilla ei tällaista systemaattista mahdollisuutta ole.

12 — Laskentatapa, jolla tähän summaan päästiin, on esitetty Miljoenin kirjallisissa huomautuksissa (5.2.1 kohta), ja sen kriittinen tarkastelu sisältyy Advocaat-Generaal Wattelin Hoge Raadissa yleisen edun nimissä 9.1.2013 esittämään ratkaisuehdotukseen (jäljempänä Advocaat-Generaalin ratkaisuehdotus), joka on asiassa C-10/14 esitetyn ennakkoratkaisupyyntöön liitteenä (1.1, 1.5 ja 2.3 kohta).

13 — Kyseisen tuomion perustelut on esitetty tiivistetysti asiaa C-10/14 koskevassa ennakkoratkaisupyyntöissä (ks. 3.2 kohta), ja sen täyspitkä versio on liitetty pyyntöön.

14 — Nettoarvo oli 91 266,20 euroa, joka saatiin vähentämällä Alankomaissa saatujen osinkojen kokonaisarvosta (107 372 euroa) Alankomaissa lähteellä kannettu osinkovero (16 105,80 euroa).

15 — Kyseisen tuomion perustelut on esitetty tiivistetysti asiaa C-14/14 koskevassa ennakkoratkaisupyyntöissä (ks. 3.6.1 ja 3.6.2 kohta), ja sen täyspitkä versio on liitetty pyyntöön.

16 — Tarkat luvut sisältyvät Advocaat-Generaalin pääasiassa 12.2.2013 esittämään ratkaisuehdotukseen (2.3 kohta), joka on asiaa C-17/14 koskevan ennakkoratkaisupyyntöön liitteenä.

17 — Vaatimukset on esitetty yksityiskohtaisesti asiaa C-17/14 koskevassa ennakkoratkaisupyyntöissä (ks. 1.1 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

36. Rechtbank te Haarlem totesi perustelluksi ainoastaan yhden näistä hallinnollisista päätöksistä nostetuista neljästä kanteesta. Société Générale ja Alankomaiden veroviranomainen valittivat tuomiosta Gerechthshof te Amsterdamiin, joka osittain kumosi ja osittain pysytti Rechtbankin tuomiot 24.5.2012 antamallaan tuomiolla.¹⁸ Société Générale teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen Hoge Raadiin.

37. Tällaisessa tilanteessa Hoge Raad päätti 20.12.2013 tekemillään välipäätöksillä, jotka saapuivat unionin tuomioistuimeen 13.1.2014 (asiassa C-10/14), 15.1.2014 (asiassa C-14/14) ja 16.1.2014 (asiassa C-17/14), lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

— asiassa C-10/14:

- ”1. Onko nyt käsiteltävän kaltaisessa tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös osinkotuloista kannettavaan tuloveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?
2. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan todellinen verorasitus suurempi kuin maassa asuvan verorasitus, verrattava toisiinsa ulkomailla asuvalta Alankomaissa pidätettyä osinkoveroa ja maassa asuvalta Alankomaissa kannettavaa tuloveroa, joka lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen osuuksien kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna, vai edellyttääkö unionin oikeus, että jokin muu vertailuperuste on otettava huomioon?”

— asiassa C-14/14:

- ”1. Onko esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös osinkotuloista kannettavaan tuloveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?
2. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan todellinen verorasitus suurempi kuin maassa asuvan verorasitus, verrattava toisiinsa ulkomailla asuvalta Alankomaissa pidätettyä osinkoveroa ja maassa asuvalta Alankomaissa kannettavaa tuloveroa, joka lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen osuuksien kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna, vai edellyttääkö unionin oikeus, että jokin muu vertailuperuste on otettava huomioon? Onko vertailussa *otettava huomioon* Alankomaissa asuvaan sovellettavat *varojen verovapautukset*, ja jos on, *missä laajuudessa* ne on huomioitava (ks. tuomio Welte, C-181/12, EU:C:2013:662)?
3. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sen arvioinnissa, neutralisoidaanko mahdollisesti syrjivä lähdevero pätevästi lähdevaltion kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemällä sopimuksella, riittävää, että i) tässä verosopimuksessa määrätään asuinvaltiossa lähdeveron hyvityksen muodossa annettavasta veronalennuksesta ja

18 — Kyseisen tuomion perustelut on esitetty tiivistetysti asiaa C-17/14 koskevassa ennakkoratkaisupyyntössä (ks. 1.4 ja 3.2.2 kohta ja sitä seuraavat kohdat), ja sen täyspitkä versio on liitetty pyyntöön.

että, vaikka tämä mahdollisuus ei ole ehdoton, ii) konkreettisesti tapauksessa asuinvaltion myöntämä veronalennus neutralisoi kokonaan lähdeveron syrjivän osuuden, koska vero kannetaan vain saatujen osinkojen nettoarvosta?”

— asiassa C-17/14:

- ”1. Onko tapauksessa, jossa lähdevaltio on pidättänyt osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan vertailu ulotettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten myös yhteisöveroon, josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta?
2. a) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko vertailussa otettava huomioon kaikki kulut, joilla on taloudellinen yhteys niihin yhtiöosuuksiin, joiden perusteella osinkoa maksetaan?
2. b) Mikäli edelliseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko kuitenkin otettava huomioon kyseisten yhtiöosuuksien hankintahintaan sisältyvän osingon mahdollinen vähentäminen ja näiden yhtiöosuuksien omistamisesta mahdollisesti aiheutuneet rahoituskulut?
3. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sen arvioinnissa, neutralisoidaanko mahdollisesti syrjivä lähdeverotus pätevästi lähdevaltion kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemän sopimuksen perusteella, riittävää, että i) kyseiseen verosopimukseen sisältyy tätä koskeva määräys ja että, vaikkei tämä mahdollisuus ole ehdoton, ii) se johtaa konkreettisesti tapauksessa siihen, ettei ulkomailla asuvan verorasitus Alankomaissa ole suurempi kuin Alankomaissa asuvan? Jos hyvitys on sinä vuonna, jolta osinkoja on saatu, riittämätön, onko neutralisoinnin arvioinnin kannalta merkitystä sillä mahdollisuudella, että hyvittämättä jäänyt osuus voidaan siirtää ja hyvittää myöhemminä verovuosina?”

38. Asiat C-10/14, C-14/14 ja C-17/14 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 2.4.2014 antamalla määräyksellä kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

39. Miljoen, X ja Société Générale toimittivat unionin tuomioistuimelle kirjallisia huomautuksia niitä koskevissa asioissa. Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä Euroopan komissio esittivät kirjallisia huomautuksia kaikista kolmesta yhdistetystä asiasta, kun taas Ruotsin hallituksen huomautukset koskevat ainoastaan asiaa C-17/14. Miljoen, X, Société Générale ja Alankomaiden, Saksan ja Ruotsin hallitukset sekä komissio olivat läsnä 18.3.2015 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

A Alustavat huomautukset

40. Korostan aivan aluksi, että käsiteltävissä asioissa esitettyjen ennakkoratkaisupyynnöiden perustelut ovat erittäin suppeat, jopa siinä määrin, että pyynnöiden ja kansallisen oikeuden sisältö ja pääasioiden kohde ovat toisinaan pääteltävissä ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöihin liitetystä asiakirjoista. Pyyntö voitaisiin siis melkein jättää tutkimatta unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa esitettyjen vaatimusten näkökulmasta.¹⁹ Tämän vuoksi tässä ratkaisuehdotuksessa joudutaan useissa yhteyksissä viittaamaan Advocaat-Generaalin kolmessa pääasiassa esittämiin ratkaisuehdotuksiin, vaikkei näinkään voida täysin taata, että kaikki ennakkoratkaisupyynnöiden puutteet saadaan korjattua.

19 — Tästä on muistettava, että on olennaisen tärkeää, että kaikki tarpeelliset tiedot sisältyvät ennakkoratkaisupyynnöön eivätkä sen liitteisiin, sillä ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöksi käännetään tiedoksi kaikille asianosaisille ja muille osapuolille, jotta ne voivat esittää huomautuksia Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan nojalla (ks. suosituksen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnöiden tekemisestä, EUVL 2012, C 338, s. 1, 20 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

41. Lisäksi on täsmennettävä, että Alankomaiden oikeuden mukaan tietyt ulkomailla asuvat verovelvolliset voivat olla velvollisia maksamaan tulo- tai yhteisövero ja voivat näin saada Alankomaissa maksamistaan veroennakoista vastaavan hyvityksen tai palautuksen kuin ne, joihin maassa asuvilla verovelvollisilla on oikeus, mutta on riidatonta, ettei yksikään kolmesta valittajasta kuulunut tähän luokkaan riidanalaisina verovuosina.²⁰ Näin ollen tässä ratkaisuehdotuksessa ei käsitellä niitä Alankomaiden oikeuden säännöksiä, jotka koskevat tähän luokkaan kuuluvia ulkomailla asuvia ulkomaisia verovelvollisia, jotka ovat toisenlaisessa tilanteessa kuin muut ulkomailla asuvat verovelvolliset yleensä.

42. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka välitön verotus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, niiden on tätä toimivaltaansa käyttäessään kuitenkin noudatettava unionin oikeutta. Tämä tarkoittaa erityisesti, että jäsenvaltiot eivät voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka on kielletty SEUT 63 artiklan 1 kohdassa pääomanliikkeiden rajoituksina siksi, että niillä aiheutetaan se, että jossakin toisessa valtiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään sijoituksia tietyssä jäsenvaltiossa tai kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään niitä muissa valtioissa kotimaisten osinkojen verotuksen vuoksi.²¹

43. Unionin tuomioistuin on toistuvasti todennut, että ”jotta – – kansallisten verosäännösten[, jotka johtavat maassa asuvien ja ulkomailla asuvien eriarvoiseen kohteluun,] voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EUT-sopimuksen määräysten kanssa, erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, tai [sen] on oltava oikeutettu yleistä etua koskevista pakottavista syistä”.²²

44. Unionin tuomioistuimelle käsiteltävissä asioissa esitetyt ennakkoratkaisukysymykset liittyvät juuri siihen, voidaanko maassa asuvien osakkeenomistajien ja ulkomailla asuvien osakkeenomistajien verotukselliset tilanteet rinnastaa objektiivisesti toisiinsa pääasioissa sovellettavan kaltaisen kansallisen lainsäädännön näkökulmasta.

B Seikat, jotka on otettava huomioon verrattaessa toisiinsa ulkomailla asuvan osakkeenomistajan ja maassa asuvan osakkeenomistajan verokohtelua (kolmessa pääasiassa esitetyt ensimmäiset kysymykset)

1. Ensimmäisten ennakkoratkaisukysymysten kohde

45. Käsiteltävissä kolmessa asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensinnäkin, että kun selvitetään, muodostaako alankomaalaisten yhtiöiden jakamien osinkojen verottaminen Alankomaissa SEUT 63 artiklassa kielletyn rajoituksen, onko maassa asuvien ja ulkomailla asuvien verotuksellisten tilanteiden vertaamisessa otettava huomioon ainoastaan tämä osinkovero vai myös verovelvollisten saamiin osinkoihin kohdistuva tulovero tai yhteisövero.

20 — Asiakirja-aineistoista ilmenee nimittäin, että Miljoen oli ilmoittanut Alankomaissa eläkkeestä ja merkittävän suuresta yhtiöosuudesta, mutta näitä ei ollut verotettu kyseisessä jäsenvaltiossa vuonna 2007, että X ei ollut valinnut maassa asuvien järjestelmää Alankomaissa vuonna 2007 saamiensa eläkkeiden osalta ja että Société Générale vuosina 2000–2008 saamat riidanalaiset osingot eivät kohdistuneet sen omistamalle pankille, joka toimii Alankomaissa kiinteänä toimipaikkana, vaan sen Ranskassa omistamalle sijoitusrahastolle.

21 — Ks. erityisesti määräys Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, 18 ja 21 kohta) ja tuomio Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company (C-190/12, EU:C:2014:249, 38 ja 39 kohta).

22 — Ks. erityisesti tuomio Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, 38 kohta) ja tuomio komissio v. Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, 45 kohta).

46. On riidatonta, että maassa asuviin ja ulkomailla asuviin verovelvollisiin sovelletaan ensi näkemältä täysin samaa järjestelmää Alankomaiden osinkoveron kantamisen ja verokannan näkökulmasta. Kaikista Alankomaissa asuvien yhtiöiden toteuttamista osingonjaoista syntyneistä osinkotuloista pidätetään nimittäin lähteellä 15 prosentin osinkovero riippumatta siitä, mikä on osakkeet omistavan luonnollisen henkilön kotipaikka tai oikeushenkilön sijaintipaikka.²³

47. Pääasioissa asianosaisten välillä on sen sijaan riitaa siitä, aiheutuuko kielletty erilainen kohtelu siitä, että osinkovero pidätetään maassa asuvilta veroennakkona, kun taas ulkomailla asuvilta se kannetaan yleensä lopullisena verona. Näin ollen ainoastaan maassa asuvilla on kaikissa tilanteissa oikeus saada pidätetty osinkovero takaisin joko siten, että ne vähentävät sen niiden maksettavaksi tulevasta tulo- tai yhteisöverosta tai saavat sen takaisin palautuksena, jos niiden maksettavaksi tuleva tulo- tai yhteisövero ei ole riittävän suuri, jotta siitä voitaisiin tehdä tämä vähennys.

48. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee siis unionin tuomioistuimelta, onko tämä takaisinsaantimahdollisuus otettava huomioon arvioitaessa sitä, missä määrin tällainen lainsäädäntö rajoittaa pääomien vapaata liikkuvuutta. Huomautuksia esittäneet hallitukset katsovat, että maassa asuvien ja ulkomailla asuvien osinkoverovelvollisten verotuksellisten tilanteiden vertailussa ei pitäisi tarkastella maassa asuvien maksettavaksi tulevaa tulo- tai yhteisöveroa, kun taas valittajat ja komissio väittävät päinvastaista.

49. Huomautan, että unionin tuomioistuimelle on esitetty kysymyksiä ainoastaan niistä vertailuperusteista, jotka ovat merkityksellisiä käsiteltävänä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön yhteydessä, muttei tämän vertailun konkreettisista seurauksista kolmen pääasian taustalla olevien tosiseikkojen suhteen, sillä näiden seurausten arviointi kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

50. Vaikka näissä kolmessa yhdistetyssä asiassa unionin tuomioistuimelle esitetyt ensimmäiset kysymykset ovat hyvin samanlaisia, mielestäni on tarpeen tarkastella erikseen yhtäältä asioissa C-10/14 ja C-14/14 ja toisaalta asiassa C-17/14 esitetyjä kysymyksiä, koska Alankomaissa osinkoja saaviin luonnollisiin henkilöihin ja Alankomaissa osinkoja saaviin yhtiöihin sovellettavat kansalliset säännöt eroavat toisistaan.

51. Tätä tarkastelua ennen on tutkittava, missä määrin maassa asuvat ja ulkomailla asuvat osakkeenomistajat ovat käsiteltävässä asiassa tosiasiaa toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa, sillä tämän seikan selvittäminen on edellytyksenä asian tarkemmalle tarkastelulle.

2. Maassa asuvien ja ulkomailla asuvien osakkeenomistajien verotuksellisten tilanteiden objektiivinen rinnastettavuus

52. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että maassa asuvien ja ulkomailla asuvien tilanteet eivät välttämättä ole rinnastettavissa toisiinsa välittömien verojen alalla ja että ulkomailla asuvien tilanne on erityisesti tuloveron kannalta erilainen, sillä olennainen osa heidän tuloistaan on useimmiten keskittynyt lähdevaltion sijasta heidän asuinvaltioonsa.²⁴ Mikäli jäsenvaltio kuitenkin säätää, että verovelvollisia

23 — Käsiteltävät asiat eroavat tältä osin asiasta *Pensioenfonds Metaal en Technie* (C-252/14), joka on vireillä unionin tuomioistuimessa ja jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko SEUT 63 artikla esteenä sille, että kotimaisten eläkerahastojen saamia osinkoja ja ulkomaisten eläkerahastojen saamia osinkoja verotetaan eri tavoin Ruotsissa, jossa ainoastaan viimeksi mainituilta kannetaan lähdeveroa.

24 — Ks. erityisesti tuomio *Amurta* (C-379/05, EU:C:2007:655, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio *Grünwald* (C-559/13, EU:C:2015:109, 25 kohta).

ovat maassa asuvien osakkeenomistajien lisäksi ulkomailla asuvat osakkeenomistajat osingoista, joita he saavat maassa asuvalta yhtiöltä, kuten on tapahtunut nyt Alankomaissa, mainittujen kahden verovelvollisten luokan tilanteet muistuttavat toisiaan, ja niihin on näin ollen SEUT 63 artiklan mukaisesti sovellettava samanlaista verokohtelua.²⁵

53. Tuomiossa Truck Center on toki katsottu, että *erilaisen verotusmenetelmän* soveltaminen yhtäältä ulkomailla asuviin ja toisaalta maassa asuviin²⁶ *ei sinänsä ollut ristiriidassa* pääomien vapaan liikkuvuuden kanssa, sillä näiden kahden verovelvollisten luokan tilanteita ei voitu objektiivisesti rinnastaa toisiinsa, kun otettiin huomioon, että kyseinen jäsenvaltio oli itse eri asemassa sen mukaan, kantoiko se veroa asuinvaltiona vai lähdevaltiona, ja että kyseessä olleilla eri verotusmenetelmillä oli eri oikeusperustat.²⁷ Kuten komissio korosti istunnossa, mainittu asia koski kuitenkin veronkantomenetelmien objektiivista rinnastettavuutta ja aihe on käsitelty loppuun, kun taas käsiteltävissä asioissa esille tullut kysymys mahdollisesta rinnastettavuudesta menee tätä pidemmälle, sillä se liittyy maassa asuvien ja ulkomailla asuvien verotuksellisten tilanteiden eroihin sen veron näkökulmasta, joka kannetaan tietyistä varoista, kuten osingoista, joten tämä ongelmanasettelu on täysin erilainen kuin edellä mainitussa asiassa.

54. Käsiteltävissä asioissa sovellettavassa lainsäädännössä sekä maassa asuvalta verovelvollisilta että ulkomailla asuvalta verovelvollisilta pidetään osinkoveroa samalla menetelmällä eli lähdeverona, toisin kuin tuomion Truck Center taustalla olleessa asiassa, sillä siinä kyseessä ollut irtaimen omaisuuden tuotosta tehty pidätys koski ainoastaan ulkomailla asuvia koronsaajayhtiöitä. Lisäksi vaikuttaa siltä, että mainitussa tuomiossa tarkastelun lähtökohtana oli, ettei maassa asuvia koronsaajayhtiöitä kohdeltu järjestelmällisesti suotuisammin kuin ulkomailla asuvia koronsaajayhtiöitä.²⁸ Tämä tuomio ei siis tue Alankomaiden hallituksen näkemystä siitä, että sellaiset tilanteet eivät olisi rinnastettavissa toisiinsa, joissa lähdeveroa pidetään samantyyppisistä tuloista sekä maassa asuvalta että ulkomailla asuvalta mutta joissa maassa asuvat voivat vähentää lähdeveron toisesta verosta, kun taas ulkomailla asuvien tapauksessa se on lopullinen vero.

55. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön näkökulmasta on nähdäkseni niin, että vertailtaessa maassa asuvien verovelvollisten ja ulkomailla asuvien verovelvollisten toisiinsa rinnastettavissa olevia tilanteita sen selvittämiseksi, onko kyseessä kielletty pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus, ratkaiseva tekijä ei *niinkään* ole kyseessä olevan lainsäädännön *tavoite*,²⁹ kuten Alankomaiden ja Ruotsin hallitukset väittävät, *vaan pikemminkin* se, ettei jäsenvaltion sääntelyssä voida ottaa käyttöön erilaista kohtelua, jonka *käytännön vaikutuksena* on se, että ulkomailla asuvien *verorasitus on* viime kädessä *suurempi*, ja joka voi siten saada ne luopumaan kyseisen vapauden käytöstä.³⁰ Palaan tähän seikkaan tuonnempana.³¹

25 — Ks. tuomio Amurta (C-379/05, EU:C:2007:655, 38 ja 39 kohta) ja määräys Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, 31 ja 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 — C-282/07, EU:C:2008:762. Mainitussa asiassa ulkomailla asuvalta kannettiin lähdevero, kun taas maassa asuvia verotettiin verovelvollisen tekemän veroilmoituksen perusteella.

27 — Ibidem (41–52 kohta). Tuomiossa korostettiin, että ”kun sekä korkoja maksava yhtiö ja nämä korot saava yhtiö asuvat Belgiassa, Belgian valtio on niihin nähden eri asemassa kuin silloin, kun Belgiassa asuva yhtiö maksaa korkoja ulkomaiselle yhtiölle[, sillä] ensimmäisessä tilanteessa Belgian valtio toimii kyseisten yhtiöiden asuinvaltion ominaisuudessa, ja jälkimmäisessä tilanteessa se toimii korkojen lähdevaltion ominaisuudessa” ja että ”sitä, että kotimainen [yhtiö] maksaa korkoja toiselle kotimaiselle yhtiölle, ja sitä, että kotimainen yhtiö maksaa korkoja ulkomaiselle yhtiölle, verotetaan eri tavalla, koska verotuksen oikeusperusta ei ole sama”.

28 — Ibidem, 49 kohta, jossa korostetaan, ettei havaitusta verotusmuotoihin liittyvästä erilaisesta kohtelusta välttämättä aiheutunut etua maassa asuville.

29 — Mielestäni tämä tekijä on merkityksellinen pikemminkin perusteltaessa pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä.

30 — Unionin tuomioistuin korostikin tuomiossa komissio v. Suomi (C-342/10, EU:C:2012:688, 32 ja 33 kohta), että ”*kotimaisten* eläkerahastojen saamat osingot ovat — *käytännössä kokonaan tai lähes kokonaan vapautettuja* tuloverosta kyseisen kansallisen lainsäädännön — säännösten *ansioista*” ja että ”tällainen ulkomaisille eläkerahastoille maksettujen osinkojen *kohtelemisen epäedullisemmin* kuin kotimaisille eläkerahastoille maksettujen osinkojen voi saada [ulkomaiset] yhtiöt *luopumaan* tekemästä investoinneista Suomeen, ja se on näin ollen lähtökohtaisesti SEUT 63 artiklassa *kielletty* pääomien vapaan liikkuvuuden *rajoitus*” (kursivointi tässä). Ks. myös erityisesti tuomio Gerritse (C-234/01, EU:C:2003:340, 54 kohta) ja tuomio Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, 33–35 ja 55 kohta).

31 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 62 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

56. Katson siis, että Miljoenin, X:n ja Société Générale tilanteet ovat rinnastettavissa maassa asuvien osakkeenomistajien tilanteeseen Alankomaiden osinkoverotusmuodon kannalta ja että seuraavaksi on tutkittava merkityksellisistä kansallisista säännöksistä yhdessä aiheutuvaa mahdollista syrjivää vaikutusta pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien edellytysten näkökulmasta.

3. Alankomaissa osinkoverovelvollisten luonnollisten henkilöiden verotuksellisten tilanteiden vertailu (asioissa C-10/14 ja C-14/14 esitetyt ensimmäiset kysymykset)

57. Kun henkilö, joka saa osinkoja alankomaalaisista yhtiöistä omistamiensa osakkeiden perusteella, on Alankomaissa asuva luonnollinen henkilö, hän on velvollinen maksamaan paitsi osinkoveroa näistä osakkeista saamistaan tuloista myös luokkaan 3 kuuluvaa tuloveroa näiden samojen osakkeiden omistamisen johdosta. Tätä 30 prosentin tuloveroa kannetaan niiden osakkeiden keskimääräisestä arvosta, joiden kiinteäksi vuosituotoksi katsotaan 4 prosenttia niiden nettoarvosta rahoitusvelkojen vähentämisen jälkeen. Vaikka Hoge Raad on luonnehtinut tämän veron olevan oikeudellisesti verosopimuksissa tarkoitettu tulovero,³² tämä ns. luokan 3 vero on taloudellisesta näkökulmasta pikemminkin varallisuusvero, jota kannetaan tuottoperustan laskennallisesta arvosta enintään 1,2 prosenttia eli 30 prosenttia 4 prosentista. Maassa asuva voi aina saada häneltä pidätetyn osinkoveron takaisin joko niin, että tämä veroennakko hyvitetään hänen maksettavakseen tulevasta tuloverosta, tai niin, että veroennakko palautetaan hänelle, jos hänen maksettavakseen tuleva tulovero on veroennakkoa pienempi tai hän ei maksa tuloveroa lainkaan.

58. Kun osingonsaajana sen sijaan on luonnollinen henkilö, joka ei asu Alankomaissa, häneltä kannetaan yleensä ainoastaan osinkovero, jota pidätetään 15 prosenttia tosiasiallisesta bruttoarvosta, eikä hän voi vähentää verosta mitään kuluja. Koska ulkomailla asuva ei ole velvollinen maksamaan tuloveroa alankomaalaisista yhtiöistä omistamistaan osakkeista saamistaan tuloista, hän ei voi myöskään saada hyvitystä maksamastaan osinkoverosta, minkä vuoksi tämä vero on ulkomailla asuvien verovelvollisten tapauksessa luonteeltaan lopullinen.³³

59. Kuten Advocaat-Generaal totesi asioissa C-10/14 ja C-14/14 esittämässään ratkaisuehdotuksissa,³⁴ Alankomaiden lainsäädännöstä johtuu, että yhtäältä edellä mainituissa kahdessa esimerkkitapauksessa sovelletaan eri verotusmuotoa sekä veron perusteen että tosiasiallisen verokannan osalta³⁵ ja että toisaalta ulkomailla asuvat voivat joutua maassa asuvia epäsuotuisampaan asemaan siksi, että vain maassa asuvien varat on osittain vapautettu verosta, vain heihin sovelletaan nettomääräistä veron perustetta ja vain heillä on oikeus verovähennyksiin.

60. Edellä esitetyn perusteella Alankomaiden lainsäädäntö voi vaikuttaa suoraan syrjivältä, koska ainoastaan maassa asuvat on de facto vapautettu osinkoverosta kaikissa tilanteissa. Lähteellä suoritettu osinkovero nimittäin aina neutralisoidaan myöhemmin joko hyvittämällä tämä veroennakko tuloverosta tai palauttamalla se. Verovelvollisten näkökulmasta Alankomaiden osinkovero ei toisin sanoen ole

32 — Hoge Raad totesi 1.12.2006 antamassaan tuomiossa (nro 42211, LJN AV5017) yhtäältä, että "[tuloverolain] 2.3 §:n c kohdassa tarkoitettu, säästöistä ja sijoituksista saadusta tulosta kannettava tulovero, sellaisena kuin se on kuvattu lain 5.1 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, muistuttaa -- tietyiltä piirteiltään varallisuusveroa ja sitä voidaankin pitää tietyllä tapaa jatkeena varallisuusverolle, sellaisena kuin sitä Alankomaissa kannettiin 1.1.2001 -- saakka. Mainittu vero -- on kuitenkin myös jatketta tuloverolle, sellaisena kuin sitä kannettiin 1.1.2001 saakka", ja toisaalta, että "säästöistä ja sijoituksista saadusta tulosta kannettava tulovero sisältyy muista tulojen osatekijöistä kannettavaan veroon. Tämä seikka on tältä osin keskeinen. Mainittua veroa on siis pidettävä verosopimuksessa tarkoitettuna tuloverona" (lainaus Advocaat-Generaalin asiassa C-10/14 esittämän ratkaisuehdotuksen 7.16 kohdasta).

33 — Nämä tiedot Alankomaiden lainsäädännöstä perustuvat Advocaat-Generaalin asiassa C-10/14 (6.1–6.8 kohta) ja asiassa C-14/14 (5.1–5.8 kohta) esittämään ratkaisuehdotukseen, jossa lainataan parlamentin työasiakirjoja, joista ilmenee, että maassa asuvia varten käyttöön otetulla järjestelmällä on tarkoitus "tehdä mahdolliseksi se, että pidätetty osinkovero voidaan hyvittää kokonaisuudessaan vähentämällä se omaisuuden tuotosta kannettavasta lopullisesta verosta" (Kamerstukken II 1998/99, 26 727, nro 3 (Memorie van Toelichting), s. 43).

34 — Idem.

35 — Veron peruste on eri siten, että maassa asuvilta kannettavan tuloveron peruste muodostuu heidän tulojensa, mukaan lukien osakkeet, keskimääräisestä varallisuusarvosta, kun taas ulkomailla asuvilta kannettavan osinkoveron peruste muodostuu tosiasiallisesta saadusta osaketulosta. Myös verokanta on eri, sillä maassa asuvilta kannetaan teoriassa enintään 30 prosentin kiinteä tulovero, kun taas ulkomailla asuvilta kannetaan 15 prosentin osinkovero.

varsinaisesti vero vaan pikemminkin muiden verojen ennakkomaksu. Tuloveron peruste ei myöskään käsitä tosiasiaassa saatuja osinkoja, joita ei siis veroteta sellaisenaan.³⁶ Kaksi maassa asuva osakkeenomistajaa, joiden sijoitusten nettoarvo on sama, maksavat siis saman verran tuloveroa riippumatta siitä, ovatko ne saaneet osinkoja alankomaalaisilta yhtiöiltä.

61. Maassa asuvien ja ulkomailla asuvien luonnollisten henkilöiden verokohtelut eroavat nimittäin sekä verotusmuodon että aiheutuneiden kulujen osalta siinä määrin toisistaan, että vertailu on nähdäkseen lähes mahdotonta, jos siinä otetaan huomioon ainoastaan osingot. Alankomaiden hallituksen väite siitä, että kyseisen lainsäädännön tavoitteena on maassa asuvien oikeudellisen kaksinkertaisen verotuksen estäminen, ei myöskään ole täysin vakuuttava. Samalla tavoin kuin osinkoveron ja tuloveron perusteet ovat erilaiset, on nimittäin mahdotonta todeta, että *tietty vero kohdistuisi kahdesti saman verovelvollisen samoihin tuloihin*, vaikka onkin mahdollista, että kaksinkertaisen verotuksen estämisen tavoite on ollut Alankomaiden lainsäätäjän käyttöön ottaman veropoliitiikan taustalla.

62. Pääomien vapaan liikkuvuuden periaatteen näkökulmasta ei mielestäni joka tapauksessa ole hyödyllistä eikä riittävää ottaa huomioon ainoastaan Alankomaiden osinkoveroa sellaisenaan. Tarkasteluun on pikemminkin sisällytettävä kaikenlainen verotus, joka kohdistuu tuloihin, joita saadaan Alankomaissa asuvien yhtiöiden osakkeiden omistamisesta. Totean tästä, että maassa asuvalta osakkeenomistajalta kannetaan tuloveroa sellaisen laskennallisen perusteen perusteella, joka tietyllä tapaa edustaa ”substituuttina” kaikkia pääomatulojen muotoja, kuten osinkoja, korkoja ja arvonnousuja. Ulkomailla asuvalta osakkeenomistajalta kannetaan puolestaan lähteellä osinkovero, joka on hänen tapauksessaan lopullinen, mutta häntä ei veroteta arvonnousujen tai muiden sellaisten pääomatulon muotojen osalta, joiden syntymiseen hänen omistamansa osakkeet voivat myötävaikuttaa.

63. Tästä seuraa nähdäkseen, että Miljoenin ehdotus, jonka mukaan osakkeiden omistamisesta kannettava tulovero olisi jaettava kahteen osaan, joista ensimmäinen kohdistuu osinkoihin ja toinen arvonnousuihin,³⁷ ei ole teoreettisesta pätevydestään huolimatta perusteltu. Koska maassa asuva osakkeenomistaja ei voi välttää sitä, että alankomaalaisten osakkeiden omistukseen perustuva tulovero käsittää myös realisoitumatta jääneiden arvonnousujen tai pääomatuottojen verotuksen, mielestäni ei ole riittävää, että vertailussa otetaan huomioon ainoastaan veron se osuus, joka voidaan teoriassa kohdistaa osinkoihin.

64. Mielestäni maassa asuvien ja ulkomailla asuvien tilanteiden vertailussa merkityksellinen tekijä on verorasitus, joka kohdistuu viime kädessä kumpaankin osakkeenomistajien luokkaan ja joka siis voi tehdä osakeportfolion muodossa Alankomaihin tehtävistä sijoituksista, jotka ovat rajatylittäviä pääomanliikkeitä, muihin jäsenvaltioihin tehtäviin vastaaviin sijoituksiin verrattuna joko enemmän tai vähemmän houkuttelevia. Tätä kantaa tukee edellä mainittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö,³⁸ jonka mukaan ratkaiseva arviointiperuste on tältä osin kyseisestä lainsäädännöstä aiheutuva tosiasiallinen verorasitus.³⁹ Vertailu, jossa otetaan siis huomioon alankomaalaisten osakkeiden omistamisen vaikutukset henkilön verotukseen Alankomaissa, voidaan mielestäni kohtuudella suorittaa huolimatta siitä, ettei maassa asuville osakkeenomistajille maksettuja osinkoja veroteta sellaisinaan.

36 — Osingot sisältyvät tuloveron perusteeseen ainoastaan substituution kautta eli veron perusteeseen kuuluvilla pankkitileillä olevina rahasummoina. Käytännössä osakkeenomistaja, joka käyttää osingoista saamansa varat ennen vuoden loppua tai sijoittaa ne verosta vapautetun omaisuuden hankintaan, ei maksa lainkaan veroa näistä varoistaan.

37 — Miljoenin mukaan ”maassa asuvan verotuksessa huomioitava laskennallinen veron peruste on jaettava osinkotuottoon ja varojen kasvusta aiheutuvaan tuottoon”, jotta vertailussa otettaisiin huomioon ainoastaan tosiasiaassa saatuja osinkoja vastaava tuotto (asiassa C-10/14 esitetyn ennakkoratkaisupyynnön 3.3.3 kohdan i alakohhta).

38 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 55 kohta.

39 — Ks. tästä tuomiossa Gerritse (C-234/01, EU:C:2003:340, 54 kohta) ja tuomiossa Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, 55 kohta) edellytetty vertailu.

65. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa, että tilanteessa, jossa lähdevaltio pidättää osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön ja maassa asuvan luonnollisen henkilön verokohtelujen vertailussa on otettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten huomioon myös tulovero, jota kannetaan maassa asuvien omistamista osakkeista ja johon nähden osinkovero on veroennakko.

4. Alankomaissa osinkoverovelvollisten yhtiöiden verotuksellisten tilanteiden vertailu (asiassa C-17/14 esitetty ensimmäinen kysymys)

66. Asiassa C-17/14 ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että erilainen kohtelu, johon Société Générale vetoaa, johtuu siitä, että valtion sisäisessä tilanteessa osakkeenomistajat voivat vähentää Alankomaissa pidätetyn osinkoveron veroennakkona yhteisöverosta, jota niiltä kannetaan Alankomaissa, kun taas näin ei voida tehdä valtion ulkopuolisessa tilanteessa, jollaisessa asianosainen on.⁴⁰

67. Katson tuomion Truck Center mahdollisesta merkityksellisyydestä tältä osin, että kuten edellä totesin,⁴¹ käsiteltävä asia ja mainitun tuomion taustalla ollut asia⁴² eroavat toisistaan olennaisesti siten, että osinkoveroa pidätetään sekä Alankomaihin sijoittautuneilta saajayhtiöiltä että muualle sijoittautuneilta osingonsaajayhtiöiltä.

68. Huomautan lisäksi, että asiassa C-17/14 merkitykselliset Alankomaiden yhteisöverolain säännökset eroavat huomattavasti asioissa C-10/14 ja C-14/14 merkityksellisistä Alankomaiden tuloverolain säännöksistä, sillä maassa asuvien yhtiöiden saamat osingot otetaan sellaisinaan mukaan yhteisöveron perusteeseen muttei luonnollisten henkilöiden tuloveron perusteeseen.

69. Edellä esitetyt toteamukset asioista C-10/14 ja C-14/14 ja viitattu oikeuskäytäntö pätevät mielestäni kuitenkin ja jopa sitäkin suuremmalla syyllä myös asiaan C-17/14.

70. Näin ollen ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa, että tilanteessa, jossa lähdevaltio pidättää osingonjaosta osinkoveroa, ulkomailla asuvan yhtiön ja maassa asuvan yhtiön verokohtelujen vertailussa on otettava SEUT 63 artiklan soveltamista varten huomioon myös yhteisövero, jota kannetaan maassa asuvien omistamista osakkeista ja johon nähden osinkovero on veroennakko.⁴³

C Arviointiperusteet verrattaessa ulkomailla asuvan osakkeenomistajan todellista verorasitusta maassa asuvan osakkeenomistajan todelliseen verorasitukseen (kolmessa pääasiassa esitetyt toiset kysymykset)

1. Toisten ennakkoratkaisukysymysten kohde

71. Käsiteltävissä yhdistetyissä asioissa esitetyt toiset kysymykset on esitetty toissijaisesti siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin toteaa, kuten ehdotan, että Alankomaissa asuvien ja muualla kuin Alankomaissa asuvien verovelvollisten verotuksellisten tilanteiden vertailussa on otettava huomioon Alankomaissa asuviin kohdistuva lopullinen vero eli tilanteen mukaan joko tulovero (asiat C-10/14 ja C-14/14) tai yhteisövero (asia C-17/14).

40 — Asiassa esitetyn ennakkoratkaisupyynnön 3.4.2 kohta.

41 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 53 ja 54 kohta.

42 — C-282/07, EU:C:2008:762.

43 — Veroennakkona kannettu osinkovero vaikuttaa maassa asuvien tapauksessa ainoastaan Alankomaiden veroviranomaisen ja kyseisen verovelvollisen väliseen kassavirtaan. Todellinen verorasitus, joka on otettava huomioon mainitussa vertailussa, määräytyy täysin sen verorasituksen perusteella, joka muodostuu verovelvolliselta kannettavasta tuloverosta tai yhteisöverosta. Tästä syystä ehdotan, että kolmessa käsiteltävässä asiassa esitettyihin ensimmäisiin kysymyksiin vastatessa käytetään ilmaisua ”johon nähden osinkovero on veroennakko” ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen valitseman ilmaisun ”josta osinkovero hyvitetään maassa asuvien osalta” sijasta.

72. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kyseisissä kolmessa asiassa unionin tuomioistuimelta, minkä tyyppisten arviointiperusteiden avulla voidaan määrittää, onko ulkomailla asuvan saamiin osinkoihin kohdistuva todellinen verorasitus suurempi kuin maassa asuvan saamiin osinkoihin kohdistuva todellinen verorasitus, ja esittää eri tekijöitä, jotka voidaan ottaa huomioon tässä yhteydessä.

73. Kahdessa ensimmäisessä asiassa esitettyjä kysymyksiä on niiden samankaltaisuudesta huolimatta mielestäni käsiteltävä erillään kolmannessa asiassa esitetystä kysymyksestä siksi, että kansalliset verosäännökset, joilla säännellään yhtäältä Alankomaissa osinkoja saavia luonnollisia henkilöitä ja toisaalta tällaisia yhtiöitä, eroavat toisistaan ominaispiirteiltään, ja siksi, että myös ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemat vertailuperusteet ovat luonteeltaan erilaiset.

2. Alankomaissa osinkoverovelvollisten luonnollisten henkilöiden todellisen verorasituksen arviointi (asioissa C-10/14 ja C-14/14 esitetyt toiset kysymykset)

74. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan maassa asuvien ja ulkomailla asuvien todellista verorasitusta olisi arvioitava sekä asiassa C-10/14 että asiassa C-14/14 siten, että ulkomailla asuvilta kannettua Alankomaiden osinkoveroa verrataan maassa asuvalta kannettavaan Alankomaiden tuloveroon, jonka erityispiirteenä on, että se ”lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen yhtiöosuuksien kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna”. Asiassa C-14/14 ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ottaa esille toisenkin mahdollisen vertailuperusteen eli maassa asuvien verovapaat varat ja viittaa nimenomaisesti tuomioon Welte.⁴⁴

75. Unionin tuomioistuinta pyydetään lähinnä määrittämään, missä määrin todellisten verorasitusten punninnassa on käytettävä perusteena joko menetelmää, jonka mukaisesti verotetaan maassa asuvan alankomaalaisista yhtiöistä omistamista osakkeista saamaa tuloa, tai muita vertailuperusteita. Koska osinkojen verotusmenetelmiä ei ole yhdenmukaistettu unionin oikeuden säännöksillä, mielestäni tässä vertailussa käytettävien perusteiden on oltava mahdollisimman lähellä kyseisellä verosääntelyllä maassa asuvien osakkeenomistajien hyväksi käyttöön otetun verotusjärjestelyn perusteita, sillä maassa asuvan pienemmästä verorasituksesta mahdollisesti saama etu määräytyy tähän osakkeenomistajien luokkaan sovellettujen sääntöjen perusteella.

76. Tätä todellisen verorasituksen määrittämistä koskevaa lähestymistapaa tukee mielestäni tuomio Bouanich, jonka taustalla ollut asiayhteys muistuttaa asioissa C-10/14 ja C-14/14 kyseessä olevaa asiayhteyttä.⁴⁵ Kyseisessä tuomiossa todettiin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen oli ”*tarkistettava* ratkaistavanaan olevan oikeusriidan osalta, *johtaako* nimellisarvon vähentäminen ja 15 prosentin verokaton soveltaminen ulkomailla asuviin osakkeenomistajiin näiden osakkeenomistajien *kohtelemiseen tavalla, joka ei ole epäedullisempi* kuin sellaisten maassa asuvien osakkeenomistajien kohtelu, joilla on oikeus vähentää hankintameno ja joihin sovelletaan 30 prosentin verokantaa”.⁴⁶ Arvioitaessa sitä, kohdellaanko maassa asuvia verovelvollisia suotuisammin kuin ulkomailla asuvia verovelvollisia, ratkaisevana on siis pidetty todellista verorasitusta, johon jäsenvaltion sääntelyn soveltaminen kokonaisuudessaan viime kädessä ”johtaa”.

44 — C-181/12, EU:C:2013:662.

45 — C-265/04, EU:C:2006:51. Mainitun tuomion taustalla olleessa asiassa oli kyse tilanteesta, jossa ulkomailla asuvalle osakkeenomistajalle osakepääoman alentamisen yhteydessä maksettua lunastuskorvausta verotettiin kansallisen sääntelyn nojalla voitonjakona 15 prosentin verokannalla ilman oikeutta vähentää näiden osakkeiden hankintamenoa mutta jossa sallittiin näiden osakkeiden nimellisarvon vähentäminen. Maassa asuvalle osakkeenomistajalle maksettua vastaavaa summaa verotettiin sen sijaan arvopaperien luovutusvoitonna 30 prosentin verokannalla ja hankintameno saatiin vähentää.

46 — Ibidem. (Tuomion 22 ja 52–55 kohta, kursivointi tässä.)

77. Asioissa C-10/14 ja C-14/14 esitettyjen ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista ilmenee, että Hoge Raadin esille ottama ensimmäinen vertailuperuste koskee *laskennallista veron perustetta*, jonka perusteella lasketaan maassa asuvien tulovero Alankomaissa.⁴⁷ Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, voidaanko viimeksi mainittua veroa, joka lasketaan fiktiivisesti sijoitusten keskimääräisestä nettoarvosta,⁴⁸ verrata ulkomailla asuvalta kannettuun Alankomaiden osinkoveroon, joka puolestaan lasketaan tosiasiallisesti saatujen osinkojen arvon perusteella.

78. Edellä esitetyistä syistä⁴⁹ katson, että toisiinsa on verrattava samanlaisen osakeportfolion omistamisen johdosta ulkomailla asuvalta osakkeenomistajalta kannettavaa osinkoveroa ja maassa asuvalta osakkeenomistajalta kannettavaa tuloveroa.

79. Toinen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen korostama vertailuperuste on merkityksellinen *vertailuajanjakso*. Se pohtii, onko ulkomailla asuvalta pidätettävää osinkoveroa verrattava maassa asuvalta kannettavaan tuloveroon ainoastaan siltä vuodelta, jolta osinkoa on saatu, vai useammalta vuodelta ja, jälkimmäisessä tapauksessa, kuinka monelta vuodelta.⁵⁰

80. Tuloverolain säännöksissä, joita sovelletaan alankomaalaiseen veronmaksajaan, lähtökohtana ovat kalenterivuoden aikana saadut tulot,⁵¹ joten tämä ajanjakso on nähdäkseni ainoa asianmukainen vertailuperuste, kuten esittävät toissijaisesti myös Miljoen ja X sekä Alankomaiden hallitus ja komissio.

81. Kolmannen vertailuperusteen osalta vaikuttaa siltä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epä tietoinen siitä, onko sen otettava huomioon kaikki ne alankomaalaiset osingot *yhteensä*, jotka ulkomailla asuva on saanut alankomaalaisista yhtiöistä omistamistaan osakkeista vertailuajanjaksolla, vai *erikseen* siten, että toisistaan erotetaan tämän kustakin alankomaalaisesta yhtiöstä kyseisellä vertailuajanjaksolla saamat osingot.

82. Olen komission ja Alankomaiden hallituksen kanssa samaa mieltä siitä, että ensiksi mainittu lähestymistapa on paras vertailtaessa todellista verorasitusta, sillä maassa asuvien veron perusteena on kaikkien alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen osakkeiden yhteenlaskettu laskennallinen tuotto.

83. Neljäs vertailuperuste, joka on otettu esiin ainoastaan asiassa C-14/14, liittyy ainoastaan maassa asuvien *tuloverosta vapautettuihin varoihin*.⁵² Siltä osin kuin tällainen varojen määrän vapauttaminen verosta muuttaa maassa asuvien saamista tuloista muodostuvaa veron perustetta ja siten heidän lopullista verorasitustaan, nämä varat on mielestäni otettava huomioon kyseisessä vertailussa, kuten väittävät myös X ja komissio, joka perustellusti tukeutuu tällä säännöllä tavoiteltuun päämäärään.⁵³

47 — Muistutan, että tuloverolain 5.2 §:n mukaan Alankomaissa asuvien henkilöiden sijoitustoiminnasta saamiin tuloihin sovellettava veron peruste saadaan soveltamalla kiinteää 4 prosentin verokantaa sen vuoden tammikuun 1. päivän, jolta tuloveroa on maksettava, mukaisen tuotto-perustan ja saman vuoden joulukuun 31. päivän mukaisen tuotto-perustan keskiarvoon.

48 — Tuloverolain 5.3 §:ssä todetaan, että tuotto-perusta tarkoittaa ”varojen arvoa, josta on vähennetty velkojen arvo”.

49 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 62–65 kohta.

50 — Pohdinnan taustalla on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamus siitä, että ”osingoista saadun todellisen tulon ja laskennallisen veron perusteen suhde voi vuosittain vaihdella voimakkaasti”.

51 — Ks. tuloverolain 5.2 ja 7.1 §.

52 — Tuloverolain 5.2 ja 5.5 §:n mukaan laskennallista keskiarvoa, jonka perusteella veron peruste määräytyy, käytetään jos kyseinen keskiarvo on ”suurempi kuin verovapaan omaisuuden määrä” ja jos ”verovapaiden varojen määrä on 20 014 euroa”.

53 — Komissio huomauttaa, että tuloverolain perusteluissa todetaan, että varojen verovapauden tavoitteena on tehostaa luokkaan 3 kuuluvan veron kantamista eli maassa asuvien säästöistä ja sijoituksista saatujen tulojen laskennallista verottamista, sillä tällä tavoin vähän varoja omistavat verovelvolliset välttävät veron maksun. Se väittää perustellusti, että tähän päämäärään pitäisi pyrkiä myös ulkomailla asuvien tapauksessa.

84. Kuten komissio korostaa, verosta vapautetut varat tekevät laskennallisesta verosta luonteeltaan progressiivisen veron, joka hyödyttää maassa asuvia osakkeenomistajia.⁵⁴ Mielestäni tuomio Welte, johon ennakkoratkaisukysymyksessä nimenomaisesti viitataan, tukee analogisesti sitä, että tällainen vapautus on otettava huomioon, sillä unionin tuomioistuin totesi siinä, että huomioon oli otettava vähennys, joka vaikutti veron perusteeseen eri tavalla sen mukaan, asuiko asianomainen henkilö kyseisessä jäsenvaltiossa vai ulkomailla.⁵⁵

85. Käsiteltävissä asioissa on keskusteltu myös tuomion Schumacker⁵⁶ merkityksellisyydestä,⁵⁷ mutta mielestäni se ei tarjoa hyödyllisiä tietoja, sillä sen taustalla olleessa asiassa oli kyse sellaisen ulkomailla asuvan työntekijän syrjinnästä, jonka henkilökohtaista ja perhetilannetta ei ollut otettu huomioon verotuksessa sen paremmin hänen asuinvaltiossaan kuin työskentelyvaltiossaan.⁵⁸ Alankomaiden tuloverolaissa säädetään kuitenkin, että verotettavien varojen määrän vapauttaminen ei perustu verovelvollisen henkilökohtaiseen tilanteeseen tai hänen veronmaksukykyynsä vaan ainoastaan hänen hallussaan olevien varojen määrään.⁵⁹

86. Alankomaissa omistetuista portfolio-osakkeista kannetusta osinkoverosta ulkomailla asuvalle aiheutuvan todellisen verorasituksen vertaaminen edellyttää käytännössä, että ensiksi vähennetään kaikki velat,⁶⁰ alennukset ja vapautukset, joista maassa asuvat voivat hyötyä tuloverotuksessa, minkä jälkeen lasketaan varojen keskimääräisestä nettoarvosta vahvistettu 4 prosentin laskennallinen tuotto ja sovelletaan pääomatuloihin 30 prosentin verokantaa, jotta saadaan maassa asuvaan vastaavan osakeportfolion omistamisen perusteella kohdistuva lopullinen todellinen verorasitus.

3. Alankomaissa osinkoverovelvollisten yhtiöiden todellisen verorasituksen arviointi (asiassa C-17/14 esitetyn toisen kysymyksen a ja b kohta)

87. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää asiassa C-17/14 esittämänsä toisen kysymyksen kahdella osalla unionin tuomioistuinta määrittämään ne perusteet, jotka ovat merkityksellisiä selvitettäessä, onko hypoteettisessa jäsenvaltion sisäisessä tilanteessa,⁶¹ jossa vertailu on mahdollista, osinkoihin kohdistuva tosiasiallinen yhteisöverorasitus pienempi kuin käsiteltävässä asiassa osingoista pidätettävä lähdevero. Se tiedustelee erityisesti, onko tässä yhteydessä otettava huomioon ”kaikki kulut, joilla on taloudellinen yhteys niihin yhtiöosuuksiin, joiden perusteella osinkoa maksetaan” (toisen kysymyksen a kohta), ja jos ei, joko ”kyseisten yhtiöosuuksien hankintahintaan sisältyvän osingon mahdollinen vähentäminen” tai ”näiden yhtiöosuuksien omistamisesta mahdollisesti aiheutuneet rahoituskulut” (toisen kysymyksen b kohta).

54 — Komission kirjalliset huomautukset sisältävät kuvauksen siitä, miten verovapaat varat voivat vaikuttaa todelliseen verorasitukseen.

55 — Mainitussa tuomiossa Welte (C-181/12, EU:C:2013:662), jonka taustalla olleessa asiassa oli kyse kiinteän omaisuuden perimisestä, joka kuului pääomien vapaan liikkuvuuden alaan, unionin tuomioistuin totesi, että pääomien vapaata liikkuvuutta rajoitti sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla veron perusteeseen vaikuttava vähennys oli suurempi, kun perinnönjättäjä tai perinnönsaaja asui kyseisessä jäsenvaltiossa (21 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Unionin tuomioistuin arvioi lisäksi tämän rajoituksen mahdollista perusteltavuutta tarkastelemalla kyseessä olevien tilanteiden rinnastettavuutta siten, että se tutki mainitun vähennyksen myöntämisperusteita (45 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

56 — C-279/93, EU:C:1995:31, 38 kohta.

57 — Asiassa C-14/14 esitetystä ennakkoratkaisupyyntönsä mainitaan (3.6.1 kohta), että muutoksenhakuvaiheessa ”Gerechthof ei ottanut huomioon verovapaata omaisuutta eikä veronalennuksia, koska asiassa ei ollut väitetty eikä osoitettu, että [tuomiossa] Schumacker [(C-279/93)] tarkoitettu vaatimus oli täyttynyt”.

58 — Mainitussa asiassa unionin tuomioistuimen oli ratkaistava, kumpi jäsenvaltio, eli kyseisen henkilön asuinvaltio vai hänen työskentelyvaltionsa, josta hän sai lähes kaikki tulonsa, oli velvollinen ottamaan verotuksessa huomioon hänen henkilökohtaisen tilanteensa.

59 — Ks. tuloverolain 5.1 ja 5.2 §.

60 — Jos ulkomailla asuva verovelvollinen voi osoittaa, että hänen osakeportfolionsa on rahoitettu lainapääomalla.

61 — Advocaat-Generaalin asiassa C-17/14 esittämästä ratkaisuehdotuksesta (2.7 kohta) ilmenee, että Société Générale kuvasi sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuvaiheessa erilaisia valtion sisäisiä tilanteita, jotka ovat sen mielestä rinnastettavissa sen omaan tilanteeseen ja joissa Alankomaissa kannettiin sen mukaan vähemmän veroa kuin siltä on nyt kannettu.

88. Ennakkoratkaisupyynnön perusteella tämä kysymys esitetään kyseisessä muodossa siksi, että Société Générale on väittänyt omasta kaupallisesta toiminnastaan, että verrattaessa sen verorasitusta siihen rinnastettavissa olevan maassa asuvan yhtiön verorasitukseen vertailuperusteisiin on sisällytettävä pelkkien osinkoihin välittömästi liittyvien kulujen – jotka Rechtbank te Haarlem hyväksyi – lisäksi myös muiden osakeomistusten kuin niiden, joista osingot aiheutuvat mutta joihin ne kuitenkin liittyvät, kurssien ja transaktioiden kielteiset vaikutukset. Unionin tuomioistuimessa Société Générale vetoaa myös siihen, että osingot liittyvät erottamattomasti muihin transaktion tuloksen osatekijöihin, kuten ”korkoihin, hankintahintaan ja osakkeiden myyntituottoon”.⁶²

89. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tämä laaja vertailuperuste aiheuttaisi useita käytännön ongelmia, jos kaikki käsiteltävän asian erityispiirteet olisi otettava huomioon arvioitaessa sitä, missä määrin ulkomailla asuvan yhtiön verorasitus on suurempi kuin se olisi ollut täysin valtion sisäisessä tilanteessa. Se mainitsee esimerkkinä ”osakkeiden hankinnan rahoituskulut, transaktiokulut sekä osakkeen hankintahintaan sisällytetyt mahdolliset osingot” tarkastellessaan viimeksi mainittua seikkaa koskevaa kansallista oikeuskäytäntöä.⁶³

90. Olen Alankomaiden, Saksan ja Ruotsin hallitusten sekä komission kanssa samaa mieltä siitä, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa käsiteltävään problematiikkaan, vaikka ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella näyttää olevan epäilyksensä tästä.⁶⁴

91. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä johtuu nimittäin, että maassa asuvat ja ulkomailla asuvat ovat sellaisten menojen osalta, jotka liittyvät suoraan sellaiseen toimintaan, josta on syntynyt jäsenvaltiossa veronalaista tuloa, kuten tulonhankkimismenot,⁶⁵ toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa ja niitä on siis kohdeltava samalla tavoin annettaessa niille mahdollisuus vähentää nämä kulut verotuksessaan.

92. Tästä seuraa, että kyseinen kansallinen lainsäädäntö voi olla ristiriidassa SEUT 63 artiklan kanssa, jos yhtäältä Société Généralen esille ottaman kaltaisten kulujen olisi katsottava olevan menoja, jotka ovat suorassa yhteydessä tämäntyyppiseen toimintaan, ja jos toisaalta tällaisia menoja voisivat vähentää verotuksessa ainoastaan maassa asuvat yhtiöt.⁶⁶

93. Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että tässä oikeuskäytännössä tarkoitettu suora yhteys perustuu siihen, että meno liittyy erottamattomasti siihen toimintaan, josta kyseinen veronalainen tulo on syntynyt, mikä pätee näitä tuloja tuottavan toiminnan harjoittamista varten tarpeellisiin menoihin.⁶⁷ Se on jo todennut erityisesti, että tällainen suora yhteys voi olla osinkotulon tapauksessa,⁶⁸ ja täsmentänyt, että vaikka kyseiset kulut voivat olla suoraan yhteydessä arvopaperiliiketoimen yhteydessä maksettuihin summaan, niiden on kuitenkin oltava suorassa yhteydessä myös osinkojen saamiseen.⁶⁹

62 — Société Générale väittää, että sen näkemystä, jonka mukaan sellaisia rahoitusinstrumentteja, jotka ovat tiiviissä toiminnallisissa yhteydessä toisiinsa, on käsiteltävä kokonaisuutena, tukevat neuvoston ehdotus direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhtiöveropohjasta (CCCTB) (KOM(2011) 121 lopullinen) sekä kansallista verolainsäädäntöä koskeva Hoge Raadin oikeuskäytäntö.

63 — Ks. asiassa C-17/14 esitetyn ennakkoratkaisupyynnön 3.4.3.2 kohta.

64 — Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa viimeksi mainitusta seikasta tuomioon komissio v. Suomi (C-342/10, EU:C:2012:688) ja katsoo käsiteltävän asian poikkeavan tuomiossa Schröder (C-450/09, EU:C:2011:198, 40 kohta) kyseessä olleesta asiasta sillä perusteella, että sen mielestä ”*portfolio-osingot on erotettava ansiotulosta siten, että voidaan todeta, että tulonhankkimismenojen kaltaisista menoista poiketen sen selvittämisessä, onko mahdollisesti kyse syrjinnästä, ei pidä ottaa huomioon edes osinkoihin suoraan liittyviä kuluja*” (kursivointi tässä).

65 — Oikeuskäytännössä käytetty ilmaisu ”kuten” osoittaa mielestäni, ettei unionin tuomioistuin ole pyrkinyt rajaamaan tarkasteluaan ainoastaan tulonhankkimismenoihin, toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vaikuttaa katsovan käsiteltävässä asiassa (ks. tämän ratkaisuehdotuksen edeltävä alaviite).

66 — Ks. erityisesti tuomio Schröder (C-450/09, EU:C:2011:198, 40 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja tuomio Grünewald (C-559/13, EU:C:2015:109, 29 ja 30 kohta).

67 — Ibidem. Ks. myös julkisasiamies Botin ratkaisuehdotus Schröder (C-450/09, EU:C:2010:761, 60 kohta), jonka mukaan menon ”on katsottava liittyvän suoraan kyseisiin tuloihin, jos sen on aiheuttanut toiminta, jonka ansiosta kyseiset tulot on saatu, eikä verovelvollisen henkilökohtainen tilanne”.

68 — Ks. tuomio komissio v. Suomi (C-342/10, EU:C:2012:688, 37 kohta ja sitä seuraavat kohdat), josta ilmenee, että sellaisen kansallisen verolainsäädännön käyttöönotto ja voimassa pitäminen, jossa ainoastaan maassa asuvilla eläkerahastoilla on oikeus vähentää verotuksessa tällaisen rahaston saamat ja eläkesitoumuksista johtuvan vastuun kattamiseen tarvittavat osingot, on SEUT 63 artiklasta johtuvan jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jättämistä.

69 — Tuomio komissio v. Saksa (C-600/10, EU:C:2012:737, 20, 22 ja 24 kohta).

94. Huomautan, että Société Générale toimii rahoitusinstrumenttien ja erityisesti johdannaisten alalla. Merkityksellinen arvopaperikauppa tapahtuu Ranskassa, jossa kaupallisista transaktioista saatua voittoa verotetaan. Yhteys Alankomaihin syntyy siitä, että Société Générale voi saada alankomaalaisista yhtiöistä omistamiensa osakkeiden, jotka se on hankkinut kattaakseen rahoitusinstrumentteihin ja transaktioihin liittyvät riskit, johdosta osinkoja, joista Alankomaissa kannetaan 15 prosentin lähdevero.

95. Alankomaissa asuvan osakkeenomistajana olevan yhtiön tapauksessa edellä mainitut kaksi tulomuotoa laskettaisiin yhteen Alankomaissa veronalaiseksi tuloksi, eikä toisistaan siis olisi tarpeen erottaa tiukasti kuluja, jotka ovat suoraan yhteydessä osinkojen saamiseen, ja kuluja, jotka ovat yhteydessä kaikkiin transaktioihin. Rajatylittävässä tilanteessa, jollaisessa Société Générale on, on sen sijaan määriteltävä objektiivisesti rinnastettavissa oleva hypoteettinen valtion sisäinen tilanne.

96. Huomautan tästä, kuten Advocaat-Generaal teki pääasiassa esittämässään ratkaisuehdotuksessa, että Alankomaiden verotusvalta koskee ainoastaan saatujen osinkojen arvoa eikä mitään muuta Société Généralen saamaa etua tai tuottoa.⁷⁰ Mielestäni Société Généralen tilanne voidaan rinnastaa maassa asuvan tilanteeseen ainoastaan osinkojen osalta muttei muun osakkeiden omistamiseen liittyvän taloudellisen toiminnan osalta, sillä se jää verotusvallan ulkopuolelle.

97. Osinkojen nettoarvo, joka on ainoa merkityksellinen tekijä tässä vertailussa, on määritettävä ottamalla huomioon osakkeiden väliaikaisen omistamisen rahoituskulut sekä osakkeisiin liittyvät transaktio- ja omistuskulut, siltä osin kuin maassa asuva osakkeenomistaja voi vähentää ne osinkojen bruttoarvosta, sekä jättämällä huomiotta kyseisten osakkeiden osto- ja jälleenmyyntitoimista saatava voitto.

98. Pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen on näiden seikkojen perusteella selvitettävä, voidaanko kansallisen verolainsäädännön⁷¹ nojalla katsoa, että kulut, jollaisiin Société Générale vetoaa, liittyvät suoraan eivätkä ainoastaan taloudellisesti niiden osakkeiden omistamiseen, jotka ovat tuottaneet kyseessä olevat osingot, ja otetaanko tällaiset kulut tosiasiallisesti huomioon yhteisöverolakia sovellettaessa maassa asuvan yhtiön saamien osinkojen verotuksessa.

D Erilaisen verokohtelun vaikutusten poistaminen toisen jäsenvaltion kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen avulla (asioissa C-14/14 ja C-17/14 esitetyt kolmannet kysymykset)

1. Kolmansien ennakkoratkaisukysymysten kohde

99. Asioissa C-14/14 ja C-17/14 esitetyt kolmannet kysymykset ovat ehdollisia, sillä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää ne unionin tuomioistuimelle ainoastaan, jos mainituissa asioissa esitettyihin ensimmäisiin kysymyksiin vastataan myöntävästi,⁷² kuten mielestäni olisi tehtävä.

100. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo unionin tuomioistuimelta lähinnä, mikä vaikutus on verosopimuksella, joka on tehty sen jäsenvaltion, josta osinkoja on saatu (eli lähdevaltio), ja sen jäsenvaltion välillä, jossa epäsuotuisammin kohdeltu osakkeenomistaja asuu (eli asuinvaltio), ja jonka tarkoituksena on välttää kansainvälistä oikeudellista kaksinkertaista verotusta siten, että näiden

70 — Ks. asiassa C-17/14 esitettyyn ennakkoratkaisupyyntöön liitetyn mainitun ratkaisuehdotuksen 7.2 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

71 — Tuomiossa komissio v. Suomi (C-342/10, EU:C:2012:688, 42 kohta) unionin tuomioistuin katsoikin, että suora yhteys menon ja verotettavan tulon välillä seuraa näin ollen suoraan siitä, että Suomen lainsäätäjät on päättänyt käyttää rinnastusmenetelmää.

72 — Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämässä tilanteessa toisiinsa verrataan ulkomailla asuvan ja maassa asuvan verotuksellisia tilanteita, kun nämä molemmat ovat saaneet Alankomaissa veronalaisia osinkotuloja, ja vertailussa olisi otettava huomioon myös lopullinen vero eli tulovero tai yhteisövero, josta maassa asuvat voivat systemaattisesti vähentää osinkoveron, jotta voidaan selvittää, kohdellaanko ulkomailla asuvaa kansallisessa lainsäädännössä tosiasiallisesti epäsuotuisammin.

jäsenvaltioiden verotusvalta jaetaan. Tarkemmin sanottuna se tiedustele, millä edellytyksillä voidaan katsoa, että tällaisella verosopimuksella voidaan riittävällä tavalla korjata maassa asuvien ja ulkomailla asuvien mahdollinen erilainen verokohtelu ja tästä erilaisesta kohtelusta seuraava mahdollinen ristiriita unionin oikeuden kanssa.

101. Vaikka näin muotoiltu ongelma on otettu esiin sekä asiassa C-14/14 että asiassa C-17/14 esitetyissä kolmansissa kysymyksissä, niihin annettavat vastaukset eroavat osittain toisistaan merkityksellisiltä kohdiltaan siksi, että kahdessa pääasiassa sovellettavien verosopimusten, jotka on tehty Alankomaiden kuningaskunnan ja sekä Belgian kuningaskunnan että Ranskan tasavallan kesken, määräyksissä on eroja. Lisäksi voidaan todeta, että asiassa C-17/14 esitetyllä kysymyksellä on tosiasiallisesti kahtalainen kohde, kuten sen sisältämistä kahdesta kysymyslauseesta ilmenee.

2. Oikeuskäytäntö

102. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin aluksi huomauttaa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että jäsenvaltion verolainsäädännön ja unionin oikeuden mahdollista ristiriitaa ei voida korjata pelkällä toisen jäsenvaltion yksipuolisesti antamien säännösten soveltamisella.⁷³ Pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitusta, joka aiheutuu siitä, että lähdevaltio kohtelee sen alueella asuvaa verovelvollista suotuisammin kuin ulkomailla asuvaa verovelvollista, ei voida pätevästi kompensoida pelkästään sillä, että toisen jäsenvaltion, jossa viimeksi mainittu verovelvollinen asuu, lainsäädännössä säädetään hänelle etua tuovista toimenpiteistä.⁷⁴

103. Unionin tuomioistuin on toki toistuvasti todennut, ettei voida sulkea pois sitä, että jäsenvaltio onnistuu takaamaan EUT-sopimuksesta johtuvien veloitteidensa noudattamisen tekemällä toisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen, jonka tarkoituksena on välttää kaksinkertainen verotus,⁷⁵ mutta edellytyksenä on, että ensin mainitun valtion lainsäädäntöön perustuvan erilaisen kohtelun kielteiset vaikutukset voidaan täysin kompensoida näiden sopimusmääräysten täytäntöönpanolla, siltä osin kuin ne kuuluvat pääasiaan sovellettaviin oikeussääntöihin.⁷⁶

104. Oikeuskäytännön mukaan *tämä erilainen kohtelu katoaa kokonaan vain siinä tapauksessa, että lähdevero voidaan vähentää* toisessa jäsenvaltiossa maksettavasta verosta riittävällä tavalla eli *siihen määrään asti, joka vastaa eroa* maassa asuville verovelvollisille jaettujen osinkojen ja muissa jäsenvaltioissa asuville verovelvollisille jaettujen osinkojen *kohtelussa*. Tämän neutralisointitavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että tällaisessa verosopimuksessa määrättyä vähennys- tai hyvitysmenetelmää soveltamalla lähdevaltion kantama osinkovero tulee vähennettyä tai hyvitettyä kokonaisuudessaan osinkoja saaneen osakkeenomistajan asuinvaltiossa kannettavasta verosta.⁷⁷

105. Korostan, että kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyissä kansainvälisissä sopimuksissa määrätään yleensä, että asuinvaltio myöntää tavanomaisen hyvityksen eikä täyttää hyvitystä lähdevaltiossa maksetusta verosta.⁷⁸ Mikäli näissä verosopimuksissa määrätään, että viimeksi mainitun veron määrä, joka voidaan vähentää tai hyvittää asuinvaltiossa kannettavasta verosta, ei saa ylittää sen

73 — Tuomion Amurta (C-379/05, EU:C:2007:655, 78 kohta) mukaan jäsenvaltio ”ei voi vedota *etuun, jonka toinen jäsenvaltio myöntää yksipuolisesti*, välttääkseen veloitteet, jotka sillä on perustamissopimuksen nojalla” (kursivointi tässä).

74 — Ks. analogisesti tuomio Arens-Sikken (C-43/07, EU:C:2008:490, 66 ja 67 kohta).

75 — Tuomio komissio v. Saksa (C-284/09, EU:C:2011:670, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

76 — Tuomio Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, 51 kohta).

77 — Ks. erityisesti tuomio komissio v. Espanja (C-487/08, EU:C:2010:310, 59 ja 60 kohta); tuomio komissio v. Saksa (C-284/09, EU:C:2011:670, 63 ja 67 kohta); tuomio komissio v. Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, 55 kohta) ja määräys Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, 37 kohta).

78 — Kuten Advocaat-Generaal totesi asiassa C-17/14 esittämässään ratkaisuehdotuksessa (6.10 kohta), tavanomainen hyvitys (ordinary credit) tarkoittaa, että asuinvaltiossa hyvitetty määrä ei voi olla suurempi kuin siellä lopullisena kannettu osinkovero, kun taas täysi hyvitys (full credit) johtaisi siihen, että jos asuinvaltiossa maksettava vero on pienempi kuin lähdevaltiossa kannettu vero, asuinvaltion on kuitenkin palautettava lähdevaltiossa maksetun veron loppumäärä (ottamalla varat toisista verotulolähteistä), eikä tällaista ole mahdollista hyväksyä. Näistä kahdesta tavasta myöntää hyvitys, joka on verovapautuksen ohella yksi keino poistaa oikeudellinen kaksinkertainen verotus, ks. em. tulo- ja varallisuusveroja koskevan OECD:n malliverosopimuksen 23 A ja 23 B artikla (1, 13 ja 16 kohta).

veron määrää, joka olisi maksettava asuinvaltiossa, niillä ei voida systemaattisesti poistaa kaikkea lähdevaltiossa sovellettavaa erilaista kohtelua, joka voi rajoittaa pääoman vapaata liikkuvuutta. Mielestäni tämä on yksi päätelmistä, joka voidaan tehdä sen oikeuskäytännön perusteella, jota on vahvistettu kyseiseen problematiikkaan liittyvien jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden yhteydessä.⁷⁹

106. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että lähdejäsenvaltio on laiminlyönyt SEUT 63 artiklasta johtuvia jäsenyysselvotteitaan, jos havaitaan, että tietyissä tapauksissa ulkomailla asuva verovelvollista kohdellaan epäsuotuisammin kuin maassa asuvaa verovelvollista. Mielestäni oikeuskäytännössä ei kuitenkaan edellytetä, että lähdevaltion olisi palautettava liikaa maksettu vero, joka on aiheutunut sen syrjivästä lainsäädännöstä, kun tällaista verosopimusta soveltamalla on jo voitu konkreettisesti poistaa sääntelyn kielteiset vaikutukset veronhyvityksellä tai vähentämällä vero asuinvaltion verotuksessa.⁸⁰ Käsiteltävässä asiassa unionin oikeudessa ei nähdäkseni aseteta kyseisille jäsenvaltioille velvollisuutta jättää noudattamatta niiden keskenään sopimaa verovallan jakoa lähdejäsenvaltion syrjivän sääntelyn vuoksi. Muussa tapauksessa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuvalla vaatimuksella siitä, että erilaisen kohtelun vaikutukset on poistettava kokonaan asuinvaltiossa, ei mielestäni olisi tarkoitusta.

3. Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen kaltaisen kahdenvälisen sopimuksen neutralisoiva vaikutus (asiassa C-14/14 esitetty kolmas kysymys)

107. Asiassa C-14/14 sovellettavan Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen 23 artiklan 1 kappaleen b kohdassa määrätään, että kun Belgiassa asuva henkilö saa osinkoja, joita ei ole vapautettu verosta Belgiassa, kuten X:n tapauksessa, näistä tuloista Alankomaissa pidätetty lähdevero⁸¹ on vähennettävä näihin tuloihin liittyvästä Belgian verosta, ”jollei ulkomailla maksettujen verojen vähentämisestä Belgiassa maksettavasta verosta annetussa Belgian lainsäädännössä muuta säädetä”.

108. Kuten ennakkoratkaisupyynnössä todetaan, kyseisen verosopimuksen virallisista perusteluista⁸² ilmenee, että edeltävä lainaus viittaa Belgian vuoden 1992 tuloverolain 285 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädettyyn hyvitysmenettelyyn. Näissä pykälissä säädetään, että ”ulkomaisen veron kiinteämääräinen osuus” voidaan vähentää Belgiassa maksettavan veron määrästä, mutta osinkoveron tapauksessa tiettyjen rajoittavien edellytysten on täyttyvä.⁸³

79 — Ks. tuomio komissio v. Italia (C-540/07, EU:C:2009:717, 39 kohta); tuomio komissio v. Espanja (C-487/08, EU:C:2010:310, 64 kohta); tuomio komissio v. Saksa (C-284/09, EU:C:2011:670, 70 kohta); tuomio komissio v. Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, 57 kohta) ja tuomio komissio v. Suomi (C-342/10, EU:C:2012:688, 34 kohta).

80 — Ks. tästä a contrario tuomio komissio v. Saksa (C-284/09, EU:C:2011:670, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), jossa unionin tuomioistuin totesi, että kyseessä olleessa asiassa *vaikutuksia ei ollut pätevästi poistettu* kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta soveltamalla, koska ”jos – osinkoja ei veroteta tai jos niitä ei veroteta riittävästi [verovelvollisen asuinvaltiossa], [osinkojen lähdevaltiossa] kannetun veron määrää tai sen osaa ei voida vähentää” (kursivointi tässä).

81 — Verosopimuksen 10 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettujen poikkeuksien mukaisesti.

82 — Ks. näiden kahden sopimusvaltion kustakin verosopimuksen artiklasta esittämät yhteiset perustelut, jotka ovat sekä Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen hyväksymisestä tehdyn ehdotuksen (ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee tältä osin ”Alankomaiden parlamentin alahuoneen asiakirjat istuntokaudelta 2001–2002, 28 259, nro 3, s. 54”) että verosopimuksen hyväksymisestä annetun Belgian lain (ks. Belgian senaatin asiakirjat, istuntokausi 2001–2002, 2-1293/2, s. 56) perustelujen liitteenä.

83 — Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että ”Gerechthofin [valituksenalaisen] tuomion perustelujen 4.13 kohtaan sisältyy päätös, jonka oikeellisuutta ei ole kassaatiomenettelyssä kiistetty [ja jonka] mukaan asianosaisen tapauksessa Belgian vuoden 1992 tuloverolain 285 § tai yksikään sitä seuraavista säännöksistä ei oikeuta vähentämään Alankomaissa osingoista pidätettyä veroa Belgiassa maksettavasta verosta”.

109. X tukee näkemystään siitä, ettei vaikutuksia ole poistettu käsiteltävässä asiassa, väittämällä, että Alankomaissa osakkeista pidätetyn veron hyvittäminen luonnollisten henkilöiden tuloverosta Belgiassa on mahdotonta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, eikä tätä ole riitautettu.⁸⁴ Hän huomauttaa, että Belgian lainsäädännössä sallitaan ainoastaan mainitun veron vähentäminen kuluina näiden tulojen veron perusteesta ennen kuin näin saatuun osinkojen nettoarvoon⁸⁵ sovelletaan 25 prosentin verokantaa ja että tämä vähennys ei kompensoi Alankomaiden veron syrjivää osaa.

110. Alankomaiden hallitus puoltaa vastakkaista näkemystä ja väittää, että kielteinen vaikutus, joka ensi näkemältä kohdistuu muualla kuin Alankomaissa asuvaan verovelvolliseen, tosiasiasa poistuu, sillä yhtäältä kaksinkertaista verotusta koskevassa sopimuksessa määrätään ehdollisesta hyvitysmahdollisuudesta, kuten mahdollisuudesta vähentää kulut veronmaksajan asuinvaltiossa, ja toisaalta tämä mahdollisuus johtaa käsiteltävässä asiassa siihen, että haitta kompensoituu kokonaan ja ulkomailla asuva saa siitä jopa etua.⁸⁶

111. Lähdevaltiossa olevan pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen vaikutusten täysimääräiseen poistamiseen ei mielestäni riitä se, että tällainen verosopimus voi johtaa, mahdollisesti siten, että vedotaan asuinvaltion sisäisessä oikeudessa säädettyihin edellytyksiin, asuinvaltiossa verovähennykseen, joka voidaan tosiasiasa saada vain tietyissä erityistilanteissa. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin toteaa, ”[Belgian ja Alankomaiden] verosopimuksessa [ei] määrätä ehdottomasta täyden hyvityksen menetelmästä[, joten] täysimääräinen hyvitys ei – – ole taattu kaikissa tilanteissa”,⁸⁷ mikä viittaa siihen, ettei muualla kuin Alankomaissa asuvien verovelvollisten epäsuotuisaa kohtelua ole kompensoitu kaikissa tilanteissa.

112. Katson komission tavoin, ettei tällainen menettelytapa täytä EUT-sopimuksessa asetettuja edellytyksiä, sellaisina kuin unionin tuomioistuin on ne aiemmin määritellyt. Oikeuskäytännöstä seuraa nimittäin, että jotta vaikutukset voidaan pätevästi poistaa kaksinkertaista verotusta koskevaa sopimusta soveltamalla, siinä jäsenvaltiossa maksetun veron, jonka verolainsäädäntö rajoittaa pääomien vapaata liikkuvuutta, hyvittämisellä toisessa sopimisvaltiossa maksettavasta verosta on voitava *kaikissa tilanteissa* poistaa mainitun lainsäädännön säännöksistä johtuvan erilaisen kohtelun vaikutukset.⁸⁸

113. Jotta lähteellä suoritetun veron syrjivä osa saadaan oikeudellisesti kompensoitua kokonaisuudessaan tällaisella verosopimuksella, erilaisen kohtelun vaikutukset on poistettava ehdottomalla vähennys- tai hyvitysmenetelmällä, jota voidaan soveltaa kaikissa käsiteltävissä asioissa. Koska ehkäisevää vaikutusta, jonka kansallinen verolainsäädäntö voi saada aikaan pääomien vapaan liikkuvuuden alalla, on välttämättä torjuttava, korjaavat mekanismit on otettava käyttöön heti alkuvaiheessa. Jäsenvaltion lainsäädännöstä mahdollisesti aiheutuvaa estettä ei voida pätevästi poistaa, jos hyvitykset myönnetään sopimusteitse mutta kuitenkin siten, ettei varmuutta ole siitä, että tilanne voidaan korjata niillä systemaattisesti ja siten aina tehokkaasti. Muissa jäsenvaltioissa asuvien henkilöiden vahingoksi tapahtuva erilainen kohtelu voi nimittäin tällöin saada heidät luopumaan sijoitusten tekemisestä tähän valtioon.

114. Vaikka onkin kansallisen tuomioistuimen tehtävänä arvioida, tuleeko lähdevaltiossa kannetusta verosta mahdollisesti aiheutuva syrjivä vaikutus täysin poistettua asuinvaltiossa kahdenvälisen verosopimuksen nojalla myönnetyllä hyvityksellä, mielestäni näin ei tapahdu Alankomaissa osinkoveroa maksaneen Belgiassa asuvan verovelvollisen tapauksessa. Belgian kuningaskunta ei nimittäin tosiasiasa myönnä oikeutta hyvittää Alankomaissa maksettu vero Belgiassa maksettavasta

84 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen edellinen alaviite.

85 — Ennakkoratkaisupyynnön mukaan on riidatonta, että kun Belgiassa laskettiin X:n maksettavaksi kuuluvaa luonnollisten henkilöiden tuloveroa, huomioon otettiin osinkojen *nettoarvo*, joka oli saatu vähentämällä osingoista Alankomaissa kannettu osinkovero (ks. myös tämän ratkaisuehdotuksen 32 kohta).

86 — Ennakkoratkaisupyynnön mukaan X:n tapauksessa ”[Alankomaiden] osinkoveron vähennys johtaa [Belgian] verokantaa [suurempaan, Belgiassa saatuun] verosäästöön kuin – – 526,86 euron suuruinen haitta”.

87 — Ennakkoratkaisupyynnön 4.1.3 kohta.

88 — Ks. tuomio komissio v. Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

verosta, vaan se pidättää 25 prosentin veron saatujen osinkojen nettoarvosta, joka saadaan vähentämällä osinkojen bruttoarvosta Alankomaissa kannettu osinkovero. Alankomaissa liikaa kannettu vero neutralisoituu siis ainoastaan 25 prosentin verran, sillä Alankomaiden osinkovero vähennetään Belgiassa veron perusteesta eikä siellä maksettavasta verosta. Tällaisella menetelmällä ei kuitenkaan voida täysin poistaa erilaisen kohtelun vaikutuksia, sillä kuten Advocaat-Generaal totesi pääasiassa antamassaan ratkaisuehdotuksessa, ”25 prosenttia ei koskaan riitä kompensoimaan 100:aa prosenttia”.⁸⁹

115. Ehdotan näin ollen, että asiassa C-14/14 esitettyyn kolmanteen kysymykseen vastataan, että jotta jäsenvaltio, joka pidättää lähteellä osinkoveroa syrjivällä tavalla, voisi taata EUT-sopimuksesta johtuvien jäsenyysvelvoitteidensa noudattamisen soveltamalla sen jäsenvaltion, jossa kyseinen verovelvollinen asuu, kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta, ei ole riittävää, että tässä verosopimuksessa määrätään lähdeveron hyvittämiseen perustuvasta asuinvaltiossa kannettavan veron alennuksesta, joka ei ole ehdoton. Kun sen sijaan käy ilmi, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetussa asiassa lähdevaltiossa sovelletun lainsäädännön syrjivät vaikutukset on poistettu täysin tällaisessa kahdenvälisessä verosopimuksessa tarjotulla hyvitysmahdollisuudella kyseisen verovelvollisen asuinvaltiossa, lähdevaltiossa ei ole välttämätöntä palauttaa lähdeveron syrjivää osuutta.

4. Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksen kaltaisen kahdenvälisen sopimuksen neutralisoiva vaikutus (asiassa C-17/14 esitetty kolmas kysymys)

116. Asiassa C-17/14 esitetty kolmas kysymys on jaettu kahteen osaan. *Ensimmäinen osa* koskee asian C-14/14 tavoin sen selvittämistä, voidaanko tilanteessa, jossa maassa asuvien ja ulkomailla asuvien verotuksellisten tilanteiden vertailussa on otettava huomioon yhteisövero ja jossa ilmenee, että ulkomailla asuvan yhtiön verorasitus on suurempi, tämän erilaisen kohtelun vaikutukset poistaa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyllä Ranskan ja Alankomaiden sopimuksella.

117. Verosopimuksen 24 artiklan B kohdan b alakohdasta johtuu, että Ranskassa asuvalle henkilölle maksetut osingot, joita on verotettu Alankomaissa,⁹⁰ antavat aiheen veronhyvitykseen Ranskassa. Veronhyvityksen määrä vastaa mainitun veron määrää, mutta se ei voi olla suurempi kuin kyseisistä tuloista Ranskassa maksettavan veron määrä. Veronhyvitys myönnetään erityisesti yhtiöverosta, jonka perusteeseen tällaiset osingot kuuluvat.

118. Société Générale vaatii palauttamaan Alankomaiden veroviranomaisen pidättämän osinkoveron, mutta tämä viranomainen vastustaa palautusta sillä perusteella, että yhtiö on saanut mainitun 24 artiklan nojalla veronhyvityksen Ranskassa. Société Générale väittää, että Alankomaiden kansallinen lainsäädäntö on esteenä pääomien vapaalle liikkuvuudelle ja että tilannetta ei voida korjata Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksella, sillä siinä ei etukäteen taata, että Alankomaiden osinkovero voitaisiin *aina* hyvittää verotuksessa Ranskassa siten, ettei Ranskassa asuvan yhtiön verorasitus olisi missään tapauksessa Alankomaissa asuvan vastaavan yhtiön verorasitusta suurempi.⁹¹

119. Tästä on huomattava, että on riidatonta, että Société Générale on saanut hyvittää vuosilta 2000–2007 Alankomaissa kannetun osinkoveron kokonaisuudessaan yhteisöverosta Ranskassa mutta hyvityksiä ei ole voitu tehdä vuodelta 2008 siksi, että yhtiö oli tehnyt kyseisenä vuonna tappiota Ranskassa.

89 — Ks. asiassa C-14/14 esitettyyn ennakkoratkaisupyyntöön liitetyn mainitun ratkaisuehdotuksen 1.5 ja 7.10 kohta.

90 — Verosopimuksen 10 artiklan 2 kappaleen mukaisesti.

91 — Société Générale väitti istunnossa, että vaikutukset on poistettu tosiasiaa vasta sitten, kun ulkomailla asuva sijoittaja voi olla varma sillä hetkellä, kun hän päättää ostaa osakkeen tietyistä jäsenvaltiosta, ettei hän joudu maassa asuvaa sijoittajaa epäsuotuisampaan tilanteeseen mahdollisen osingonjaon yhteydessä.

120. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mikä merkitys on annettava sille, ettei Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksessa taata kaikissa tilanteissa täysimääräistä hyvitystä ulkomailla asuville, mutta kyseinen verovelvollinen on kuitenkin käsiteltävässä asiassa hyötynyt tästä mahdollisuudesta useiden vuosien ajan. Kuten edellä totesin,⁹² unionin oikeudessa ei mielestäni edellytetä, että lähdejäsenvaltio oikaisisi mahdollisesti sallimansa syrjivän verotuksen asianosaisen hyväksi tällaisissa olosuhteissa.

121. Sekä Alankomaiden että Ruotsin hallitukset katsovat – viimeksi mainittu toissijaisesti⁹³ – että ulkomailla asuvan osakkeenomistajan mahdollisesti kärsimän haitan poistamiseksi pätevästi riittää, että kaksinkertaista verotusta koskevassa sopimuksessa määrätään mahdollisuudesta veronhyvitykseen, vaikka siihen liittyisi ehtoja, ja että tällaisella määräyksellä tehdään konkreettisesti mahdolliseksi tämän haitan kompensoiminen kokonaisuudessaan osakkeenomistajan asuinvaltiossa.

122. Edellä mainitun oikeuskäytännön valossa⁹⁴ SEUT 63 artiklan noudattaminen edellyttää mielestäni, että kyseiseen verosopimukseen sisältyy ehdoton määräys täysimääräisestä kompensoatiosta siten, että sen nojalla ulkomailla asuvan yhtiön verorasitus tietyssä jäsenvaltiossa ei saa koskaan olla suurempi kuin vastaavassa tilanteessa olevan maassa asuvan yhtiön. Tällaisessa verosopimuksessa olisi siis määrättävä pätevästä hyvityksestä riippumatta siitä, mitkä ovat yksittäistapauksen tosiseikat.

123. Kuten komissio toteaa, vaikka Ranskan ja Alankomaiden verosopimuksen 24 artiklassa määrätään ehdottomasta veronhyvityksestä siten, ettei sille aseteta mitään Ranskan sisäisessä oikeudessa mahdollisesti säädettyjä edellytyksiä,⁹⁵ siinä ei kuitenkaan taata, että Alankomaissa kannettu osinkovero voitaisiin *kaikissa tilanteissa* vähentää Ranskassa maksettavasta verosta *siihen määrään asti, joka vastaa Alankomaiden lainsäädännöstä johtuvaa eroa verokohtelussa*, kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä⁹⁶ edellytetään. Kun nimittäin osakkeenomistaja, joka ei asu Alankomaissa, maksaa siellä osinkoveroa mutta häntä ei veroteta riittävästi Ranskassa, hän ei voi saada Ranskassa veronhyvitystä, jolla mainittu ero systemaattisesti poistettaisiin. Tätä sopimusmääräystä soveltamalla Alankomaiden kuningaskunta ei siis pysty täysimääräisesti noudattamaan SEUT 63 artiklasta johtuvia jäsenyysoikeuksiaan.

124. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannen kysymyksensä *toisella osalla* unionin tuomioistuimelta, onko arvioitaessa sitä, poistetaanko kahdenvälisellä verosopimuksella riittävällä tavalla mahdollisen pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen vaikutukset, merkitystä sillä, että kun ulkomailla asuvalle aiheutunutta haittaa ei ole riittävällä tavalla kompensoitu siltä vuodelta, jolloin osingot on saatu, hänellä on mahdollisuus siirtää asuinvaltiossa hyvittämättä jäänyt osuus seuraaville verovuosille ja saada lähdevaltiossa kannettu vero hyvitettyä myöhemminä vuosina. Alankomaiden hallitus väittää, että tämä mahdollisuus on ratkaiseva seikka arvioinnissa.

125. Mielestäni on riittävää todeta, että mahdollisuus lykätä Ranskassa maksettavasta verosta tehtävää hyvitystä sitä verovuotta, jolta ulkomailla asuva on maksanut Alankomaissa osinkoveroa, myöhemmälle verovuodelle, mihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa, ei ole käsiteltävässä asiassa millään tavalla varma ennakkoratkaisupyynnön ja unionin tuomioistuimelle esitettyjen huomautusten perusteella.⁹⁷ Käsiteltävässä asiassa sovellettavassa verosopimuksessa ei ennen kaikkea määrätä Ranskan tasavaltaa koskevasta velvollisuudesta ottaa käyttöön tällainen mahdollisuus. Katson joka

92 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 106 kohta.

93 — Ruotsin hallitus väittää ensisijaisesti, että ”verosopimukseen sisältyvillä säännöillä, joiden mukaan asuinvaltion on otettava huomioon lähdevaltiossa kannettu vero, ei ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko lähdevaltion verotus sopusoinnissa unionin oikeuden kanssa”.

94 — Ks. erityisesti tämän ratkaisuehdotuksen 103, 105 ja 112 kohta.

95 — Belgian ja Alankomaiden verosopimuksen 23 artiklasta poiketen.

96 — Ks. erityisesti tuomio komissio v. Espanja (C-487/08, EU:C:2010:310, 59 ja 64 kohta).

97 — Ennakkoratkaisupyynnössä todetaan erityisesti, että ”alemmissä oikeusasteissa ei ole tutkittu, onko asianosaisen oikeus verojen hyvitykseen vuoden 2008 osalta siirretty seuraaville verovuosille Ranskassa ja oliko sitä mahdollista käyttää” (3.4.5.2 kohta). Alankomaiden hallitus huomauttaa lisäksi, ”ettei ole osoitettu, että [Société Générale] olisi siirtänyt vuotta 2008 koskevan vähennysoikeutensa toiselle verovuodelle, jona se olisi käytetty”.

tapauksessa komission tavoin, että kaksinkertaista verotusta koskevan sopimuksen neutralisoivaa vaikutusta arvioitaessa merkitystä on ainoastaan sillä tuloksella, johon verosopimusta soveltamalla päästään ulkomailla asuvan tilanteesta siltä osin, onko kompensatio riittävä vai ei suhteessa niihin etuihin, joita saa vastaavassa tilanteessa oleva lähdevaltiossa asuva.⁹⁸

126. Ehdotan siis, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kolmansiin kysymyksiin vastataan kieltävästi edellä esitetyllä tavalla.

V Ratkaisuehdotus

127. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Hoge Raad der Nederlandenin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Asioissa C-10/14, C-14/14 ja C-17/14 esitetyt ensimmäiset kysymykset:

SEUT 63 artiklan mukaisesti tilanteessa, jossa jäsenvaltio kantaa lähteellä osinkoveroa tässä valtiossa asuvien yhtiöiden jakamista osingoista, ulkomailla asuvan ja maassa asuvan verokohtelujen vertailu on ulotettava koskemaan myös tuloveroa tai yhteisöveroa, joita kannetaan maassa asuvien omistamista osakkeista ja joihin nähden osinkovero on veroennakko.

2) Asioissa C-10/14 ja C-14/14 esitetyt toiset kysymykset:

Arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön todellinen verorasitus suurempi kuin Alankomaissa asuvan luonnollisen henkilön verorasitus, on verrattava toisiinsa ulkomailla asuvalta Alankomaissa pidätettyä osinkoveroa ja Alankomaissa asuvalta Alankomaissa kannettavaa tuloveroa, joka lasketaan laskennallisesta tulosta, joka voidaan kohdistaa alankomaalaisista yhtiöistä omistettujen osakkeiden kokonaisomistukseen osinkojen saantivuonna, ja vertailussa on otettava huomioon Alankomaissa asuvaan sovellettavat varojen verovapautukset.

3) Asiassa C-17/14 esitetty toinen kysymys:

Arvioitaessa sitä, onko ulkomailla asuvan yhtiön todellinen verorasitus suurempi kuin Alankomaissa asuvan yhtiön verorasitus, on otettava huomioon kulut, jotka liittyvät suoraan niiden osakkeiden omistamiseen, jotka ovat tuottaneet osingot, joita verotetaan lähteellä, siltä osin kuin nämä kulut otetaan huomioon yhteisöverolakia sovellettaessa Alankomaissa asuvan yhtiön saamien osinkojen verotuksessa, minkä selvittäminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

4) Asiassa C-14/14 esitetty kolmas kysymys:

Arvioitaessa sitä, voidaanko sen jäsenvaltion, jossa asianomainen veronmaksaja asuu, kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta soveltamalla pätevästi poistaa tuloista lähdejäsenvaltiossa kannetun veron mahdollinen syrjivä vaikutus, ei ole riittävää, että tässä verosopimuksessa määrätään lähdeveron hyvittämiseen perustuvasta asuinvaltiossa kannettavan veron alennuksesta, jota ei kuitenkaan ole taattu kaikissa tilanteissa siihen määrään asti, joka vastaa eroa verokohtelussa. Kun sen sijaan käy ilmi, että käsiteltävässä asiassa lähdejäsenvaltiossa

98 — Komissio toteaa tästä perustellusti, että ulkomailla asuvasta osakkeenomistajasta poiketen Alankomaissa asuva osakkeenomistaja voi hyötyä täysimääräisestä veronhyvityksestä ja voi tappiutilanteessa saada lähteellä pidätetyn osinkoveron palautuksena eikä hän joudu odottamaan tappiotonta verovuotta, jota on lähtökohtaisesti vaikea määrittää.

sovelletun lainsäädännön syrjivät vaikutukset on poistettu täysin tällaisessa kahdenvälisessä verosopimuksessa tarjotulla hyvitysmahdollisuudella tai verovähennyksellä asuinjäsenvaltiossa, lähdejäsenvaltiossa ei ole välttämätöntä palauttaa lähdeveron syrjivää osuutta.

5) Asiassa C-17/14 esitetty kolmas kysymys:

Arvioitaessa sitä, voidaanko sen jäsenvaltion, jossa asianomainen veronmaksaja asuu, kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyä sopimusta soveltamalla pätevästi poistaa tuloista lähdejäsenvaltiossa kannetun veron mahdollinen syrjivä vaikutus, ei ole riittävää, että tässä verosopimuksessa määrätään veronhyvityksestä, joka vastaa suuruudeltaan lähteellä kannetun veron määrää mutta jota ei kuitenkaan ole taattu kaikissa tilanteissa siihen määrään asti, joka vastaa eroa verokohtelussa, koska verosopimuksessa määrätään, ettei asuinjäsenvaltiossa annettu veronhyvitys voi olla suurempi kuin siellä maksettavan veron määrä.